

Slovenija

"Materin jezik je najdražja dota, ki smo jo dobili od svojih staršev. Skrbno smo ga dolžni ohraniti,

olepšati in svojim mlajšim zapustiti. Človeški jezik je talent, ki nam

1800 – 1862.

ga je izročil Gospod nebes in zemlje, da bi z njim kupčevali in napravili veliko dobička ..."

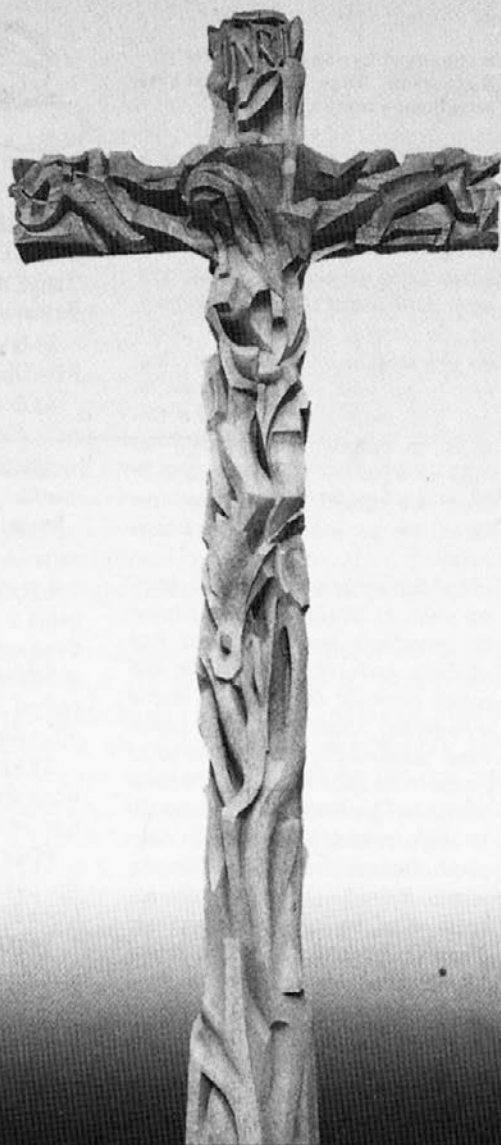
ANTON
MARTIN
SLOMŠEK

THOUGHTS
LETO – YEAR 39

AVGUST

1990

misli

Naslovna slika: Spominski križ, ki v Kočevskem Rogu napoti obiskovalce iz glavne ceste k grobišču.

+ + +

OPRAVIČEVAL se ne bom, saj je vsem naročnikom znano, zakaj je bila prejšnja številka dvojna. Isti je vzrok za zakasnitev avgustove številke. Lepo je bilo po petinštiridesetih letih obiskati rodno domovino. Še posebej sem hvaležen Bogu, da sem smel obiskati Kočevski Rog, kjer bi po vseh računih morale ležati tudi moje kosti, če bi mi Gospod ne odločil teh delovnih let med avstralskimi Slovenci. Zato se bom raje ustavil s temi stavki pri križu, ki ga predstavlja naslovna slika.

Nad 5 metrov visoki križ je izvirno delo, ki izraža v robati izdelavi še povečano bolečino smrti kot običajni križi. Izklesal ga je iz lesa mladi umetnik Metod Frlic, doma v Poljanski dolini nad Škofjo Loko. Pred spravnim dnem 8. julija so ga postavili na začetku steze, ki s ceste vodi proti grobišču pod Krenom, in "s svojo prepričljivo govorico opozarja obiskovalce, da se bližajo slovenski Kalvariji. Vabi jih k zbravnosti in tišini, naj tu – pretreseni nad človeško hudobijo – molijo za pobite in pobijalce, za mrtve in žive, za stare in nove rodove, za čas in razmere, ki bodo naklonjene spravi, razumevanju, odpuščenju in novemu življenju", kot piše Družina.

Naj nas ta križ spodbuja, da bo misel o spravi med nami vsemi rasla in obrodila iskrene sadove. Bog daj, da tudi med nami, avstralskimi Slovenci!

– Urednik in upravnik

KNJIGE! KNJIGE! KNJIGE!

Poština v ceni knjig ni vključena, če vam jih moramo poslati po pošti.

UČBENIK SLOVENSKEGA JEZIKA, I. DEL (SLOVENIAN LANGUAGE MANUAL, PART I. je došel iz ZDA in je spet naprodaj. Žal je drugi del pošel in nove izdaje najbrž ne bo. – Izdal Slovenian Research Center of America – Cena 12.– dolarjev.

SLOVENSKO SLOVSTVO – BERILO (SLOVENIAN LITERARY READER) – A. L. Ceferin (ed.) – Cena 11.– dolarjev.

SLOVENSKE NARODNE PESMI – SLOVENIAN FOLK SONGS – A. L. Ceferin (ed.) – Cena knjižice z audio - kaseto vred 6.– dolarjev.

ANGLEŠKO-SLOVENSKI in SLOVENSKO-ANGLEŠKI SLOVAR v eni knjigi, žepna izdaja. – Komac - Škrj - Cena 12.– dolarjev.

OBRISI DRUŽBENE PREOSNOVE – Knjiga esejev Dr. Marka Kremzarja (Argentina) o preosnovi družbe. – Cena 10.– dolarjev.

LJUDJE POD BIČEM – Trilogija izpod peresa Karla Mauserja iz življenja v Sloveniji med revolucijo in takoj po njej. Zares vredna branja. – Cena vsem trem delom skupaj 12.– dolarjev.

ŠKOF ROŽMAN, I., II. in III. del. – Obsežno delo dr. J. Kolariča, podprto s številnimi dokumenti. Cena vseh treh zajetnih knjig skupaj je 40.– dolarjev. (Posamezne knjige: 7.–, 9.– in zadnja 28.– dolarjev.)

STALINISTIČNA REVOLUCIJA NA SLOVENSKEM, I. del. – Odlična študija razvoja dogodkov 1941 – 1945 v Sloveniji. Spisal Stane Kos, izdala Samozaložba v Rimu. Cena 13.– dolarjev.

POLITIKA IN DUHOVNIK – Zanimivo domače pisana avtobiografija pokojnega izseljenskega duhovnika v Angliji Msgr. Ignacija Kunstlja. Cena 2.– dolarja.

TEHARJE SO TLAKOVANE Z NAŠO KRVJO – Izjave prič o teharških dogodkih v letu 1945 po končani revoluciji. – Cena 2.– dolarja.

V ROGU LEŽIMO POBITI – Opisuje Tomač Kovač, priča pokola tisočev po končani revoluciji leta 1945. – Cena 2.– dolarja.

PISMA MRTVEMU BRATU (cena 12.– dol.), topli spomini na brata; **PRED VRATI PEKLA** (cena 8.– dol.), o zaporih po vojni - F. Sodja CM

VOJNA IN REVOLUCIJA – Roman Franka Blkviča na 708 straneh je izšel v Argentini – Cena broširani knjigi je 15.– dolarjev.

ČASOMER ŽIVLJENJA – Avtobiografska razmišljanja je zapisal Lev Detela, Avstrija. Knjiga je izšla v Argentini – Cena 13.– dolarjev.

CERRO SHAIHUEQUE – Pisatelj je naš argentinski planinec Vojko Arko in to ni njegova prva knjiga o gorah. – Cena 10.– dolarjev.

misli

(THOUGHTS) – Religious and Cultural Monthly in Slovenian Language. – Informativni mesečnik za versko in kulturno življenje Slovencev v Avstraliji. – Ustanovljen (Established) leta 1952. – Published by Slovenian Franciscan Fathers in Australia. – Izdajajo slovenski frančiškani v Avstraliji. – Urejuje in upravlja (Editor and Manager) FR. BASIL A. VALENTINE, O.F.M., M.B.E., BARAGA HOUSE 19 A BECKETT ST., KEW, VIC. 3101 – Tel. (03) 853 7787 – Poštni naslov: MISLI, P.O. BOX 197, KEW, VIC. 3101 – Naročnina za leto 1989 (Subscription) \$ 8.–, izven Avstralije (Overseas) \$ 16.–; letalsko s posebnim dogovorom. – Naročnina se plačuje vnaprej. – Poverjeništvu MISLI imajo vsa slovenska verska središča v Avstraliji. – Rokopisov ne vračamo. – Dopisov brez podpisa uredništvo ne sprejema. – Za članke objavljene s podpisom odgovarja pisec sam. – Stava in prilpava strani (Typing and lay out): MISLI, 19 A Beckett Street, Kew, Vic. 3101 – Tisk (Printing): Distinction Printing, 164 Victoria Street, Brunswick, Victoria 3056. Telephone: (03) 387 8488

božje

misli

Leto

39

in

št.

človeške

8

AVGUST 1990

Bil sem doma . . .

— P. Bazilij — stran 161

Sprava velikih duš

— D. K. z Družini — stran 162

“Odpuščamo vsem” — Govor nadškofa dr. Alojzija Šuštarja v Kočevskem Rogu — stran 163

“ . . . iskreno obžalujemo ”

— Govor preds. Milana Kučana v Kočevskem Rogu — stran 164

Cerkvica sv. Klemenca — legenda

— P. Fortunat — stran 167

Ob ustanovitvi ASK

— P. Niko — stran 169

Mostove gradijo . . . — Pogovor z ministrom dr. J. Dularjem —

— Tine Debeljak — stran 170

Središče svetih Cirila in Metoda v Melbournu

— P. Bazilij — stran 172

Izpod Triglava — stran 174

Slomšek nam govori . . .

— misli o križu — stran 176

Središče sv. Družine, Adelaide

— P. Janez — stran 178

Premakljivi svečnik — roman

— Lojze Kozar — stran 179

Naše nabirke — stran 179

Sprva si seme — pesem

— Tone Kuntner — stran 181

Growing up Walgett — O knjigi Cilke Žagarjeve

— Mirko Cuderman — stran 182

Aprilski obisk pri Gospodu

— Alojz Rebula — stran 183

Središče sv. Rafaela, Sydney

— P. Valerijan — stran 184

Z vseh vetrov — stran 186

Kotiček mladih — stran 188

Križem avstralske Slovenije

— stran 189

Resnica je kislá kot cviček — pa se le nasmejemo . . . — stran 192

Bil sem doma...

DA, doma sem bil. Po dolgih petinštiridesetih letih tavanja po svetu, ko je moja drugo, ameriško domovino, že zamenjala tretja, Avstralija. A korenine so še trdno tam, kjer me je mati rodila. Padec komunizma, zaradi katerega sem kot mlad študent odšel preko meje, prehod iz enopartijskega režima v večstrankarski politični sistem, zmaga demokratskih strank na prvih svobodnih volitvah po vojni . . . vse to sem nepričakovano letos dočakal, četudi sem računal na spremembo šele kako desetletje ali dva po moji smrti. Ker sem se tako v svojih računih za obisk domovine odpisal, pa na srečo uštel, je bilo ob vsem tem moje potovanje domov osebno zmagoslavje, ki bi ga težko opisal.

Slovenija je končno zadihala svobodo. Mnogi me zdaj po povratku sprašujejo, če je res tako. Seveda je, četudi bo še dolga pot demokracije, da bodo izginila vsa znamenja povojne diktature. A ljudstvo je sproščeno, ni več strahu pred tajno policijo; na dan prihajajo zgodbe, o katerih so vsa leta molčali ali pa le pritajeno šepetali za zaprtimi vrati. Pred ljubljansko poštno stavbo moreš kupiti Črne bukve, zaradi katerih bi prva leta po vojni dolga leta sedel, ali pa celo izginil, če bi jih našli v tvoji hiši. Resnica za resnico prihaja na dan, mnogim se zde neverjetne, drugim pa tudi neprijetne, a so z dokazi potrjene in jih ni moč zanikati. Zares: resnico lahko še tako tlačiš ter siliš v molk in pozabo — končno pa le privre na dan s še večjo silo ter nadvlada temo laži. V zadoščenje mi je, da se je to zgodilo še v mojem času in da sem bil tudi sam vsa leta neomajan, ko so mnogi prodali svojo pokončnost.

Veliko sem doživel v teh kratkih tednih obiska: srečanja s sorodniki in redovnimi sobrati, obisk groba dragih staršev, svojo “novo mašo” v cerkvi sv. Antona na Viču, kjer me je nekoč oblila krstna voda; dalje mašniško posvečenje v mariborski stolnici ter nepozabno prekmursko novo mašo svojega krščenca Štefana in še in še . . . Tudi nisem nikoli niti sanjal, da bom kdaj svoje begunske pesmi recitiral sredi Ljubljane v prostorih Društva pisateljev. Omenim pa naj na kratko štiri somaševanja z nadškofom in metropolitom dr. Alojzijem Šuštarjem, ki so nekaki mejniki na mojem obisku domovine.

Prvo je bilo v soboto po prihodu, 30. junija, v semeniški kapeli. Ob svoji štiridesetletnici mašništva sem bil povabljen med letošnje duhovnike-jubilante. Bogu sem se iz srca zahvalil za milost zakramenta, ki mi ga je podelil na ameriških Brezjah pred štirimi desetletji po rokah tako oklevetanega nekrvavega mučenca škofa dr. Gregorija Rožmana.

SPRAVA VELIKIH DUŠ

ODMEVI na 8. julij v Kočevskem Rogu še niso potihnili. Vseh barv so, kakor mavrica. Od ugotovitev, da je bil to zgodovinski dan za slovenski narod, do ogorčenja nad ponovnim razgaljanjem starih ran. Kakorkoli že, špekuliranje in kovanje političnega kapitala na račun takšnega verskega in civilizacijskega dejanja, kakršno je sprava z mrtvimi, nikomur ne more biti v čast.

V Kočevskem Rogu pa se je zgodilo tudi tole.

Po maši je ob jami slonela postarna kmečka ženica v črni ruti. Ob njej se je ustavil duhovnik, ki je tokrat po 45 letih življenja v begunstvu prvič spet stopal po slovenskih tleh. Z ženico se je zapletel v pogovor.

“Veste, gospod, štirje moji so tu pokopani, mož in trije sinovi. Kakšni fantje so bilil Dajte, zmolite z menoj očenaš za pokoj njih duš!”

“Mamca, zelo rad,” jo je potrepil po upognjenih ramenih, “toda prepričan sem, da oni naše molitve ne potrebujejo več in da so že v miru pri Bogu. Zmoliva raje očenaš za tiste, ki so jih pobili!”

Ženica je še globlje sklonila glavo, nato pa je glasno začela: “Za tiste, ki so ubili mojega moža in moje fante: Očenaš . . .”

Duhovnik je molil z njo, zraven pa si je skrivaj otiral solze. To je tista sprava, si je mislil, ki so jo sposobni samo zares veliki ljudje. Veliki kljub upognjenim ramenom in preprosti kmečki ruti na glavi . . .

/D. K. v “Družini”/

Drugo somaševanje je bilo na Srečanju v moji deželi v Dolenskih Toplicah na soboto 7. julija, ki je dobilo z nadškofovo mašo tudi narodno-verski značaj. Spet eden znakov, da domovina diha svobodno in priznava Cerkev njeno skrb za narod doma in po svetu. Poudarek je bil na misli, da so korenine izseljencev vendarle v domači zemlji, iz katere srkamo kulturno in versko dediščino. Novinarjem sem jasno povedal, da nisem prišel na piknik, ampak k somaševanju z nadškofom, a ta moj poudarek so seveda v časopisu izpustili.

Še isti dan popoldne sem obiskal Kočevski Rog. Hotel sem biti najprej sam na množičnem grobišču, da sem svojim čustvom in tudi solzam — ni me sram priznati — pustil prosto pot. Saj naslednji dan, na nedeljo sprave 8. julija, so bili okrog mene tisoči, ki so se zbrali na jasi komaj minuto od glavnega morišča pod Krenom. Nadškofova pogrebna maša z nami somaševalci je bila res iskrena spravna daritev, obenem pa tudi zahvalna maša za tako veliko število mučencev, katerih kri za narod ni bila zaman prelita. Prvič so se tisoči sorodnikov in znancev tu pomorjenih pomikali mimo grobišča — morje sveč je zagorelo in morje solz se je utrnilo v njih spomin. Iz tisoč src so se dvigale molitve za pokoj njih duš in za božje usmiljenje tistim, ki so izvršili pobijanje. Kočevski Rog je ta dan postal naše narodno svetišče, kraj, kamor bodo odslej romali tisoči ter priporočali naš narod umorjenim žrtvam. Za iskreno spravo, brez katere ni svetle bodočnosti.

Četrto moje somaševanje z nadškofom Šuštarjem pa je bilo na nedeljo 29. julija na Brezjah. Izseljenska nedelja, letos prvič praznovana sredi poletja in na več krajih. Po izbranih cerkvah je zbrala ob domačih rojake iz vseh koncev sveta. Vrnili se bodo v svoje nove domovine z zavestjo, da jih slovenska Cerkev spremlja vsepovsod s svojimi molitvami. Ohranijo naj vero in zaupanje v Boga, ostanejo naj pošteni Slovenci, narodu v čast in tudi novi domovini v ponos.

Da, bil sem doma. Bog bodi zahvaljen, da mi je dal to priliko. Po petinštiridesetih letih . . .

P. BAZILIJ

Med
spravno
mašo
v Rogu

Odpuščamo vsem...

DANAŠNJA nedelja je edinstven dan v zgodovini slovenskega naroda. Cerkev v Sloveniji obhaja danes zunanjo slovesnost sv. Cirila in Metoda, naših blagovestnikov, ki sta nam prinesla vero in temelje omike. Mi pa smo zbrani na kraju smrti in smrtne molka, ki je trajal dolga leta v zamolčanosti dogodka in nedostopnosti kraja. Danes javno opravljamo simbolični krščanski pogreb domobrancev, ki so tu ali drugje našli svojo smrt. S tem simboličnim krščanskim pogrebom in mašo zadušnico stopajo v javnost in enakopravnost v slovenskem občestvu mrtvih in živih.

Krščanski pogreb, ki ga sicer nočemo nikomur vsiljevati, mašo zadušnico in molitve za mrtve pa opravljamo tudi za vse druge žrtve iz vojnih in povojnih let, tu v Kočevskem Rogu in drugod, za slovenske partizane, ki so padli v boju, za vse druge žrtve vojne, Hrvatse, Srbe in pripadnike drugih narodnosti, ki so kakor koli in kjer koli našli smrt. Bog daj vsem večni mir in pokoj!

Smrt je najbolj gotovo, a tudi najbolj skrivnostno dejstvo. Nikomur ni znano, kdaj, kjer in kako bo prišla smrt. Toliko je nenadnih, nepričakovanih smrti mladih in ljudi v najboljših letih. Takrat se z vso ostrino postavlja vprašanje: Zakaj? Ti, ki so v Kočevskem Rogu ali drugod našli nasilno smrt na tako hud način, nam toliko bolj postavljajo vprašanje: Zakaj? Sami so v večnosti našli odgovor, za nas pa ostaja vprašanje brez človeškega odgovora. Zato lahko v nas vstaja notranja upornost pred temo in skrivnostjo te popolnoma nerazumljive smrti. Če na vprašanje: Zakaj? ne najdemo odgovora, pa posije žarek luči v temo iz skrivnosti Kristusove smrti na križu. Kristusova smrt na križu je bila najbolj nerazumljiva, krivična, nasilna in boleča. Doživel jo je v svojih najboljših letih. Žal smo se na dogodek, na katerega nas spominja vsak križ, tako navadili, da nas ne pretrese in nas vprašanje: Zakaj? ne vznemiri. Iz vere vemo, da je bila njegova smrt prehod v novo življenje in naše odrešenje.

Prilika o pšeničnem zrnu, ki smo jo slišali v evangeliju, ima na tem kraju in ob spominu na te žrtve prav poseben pomen.

Dobesedno so padli v zemljo in umrli, da bi obrodili sad. Upamo, da so zase že našli mir in plačilo pri Bogu. A tudi za slovenski narod so zrna že obrodila sad doma in po svetu in prepričani smo, da bo ta sad vedno bogatejši.

Nadžkof Šuštar ob velikem grobišču v Rogu

Kaj nam govorijo mrtvi, ko jim danes izkazujemo spoštovanje in molimo zanje? Prvo, kar nam pravijo, je: Odpuščamo vsem, ker smo sami pri Bogu našli odpuščanje. — Odgovorimo jim: Tudi mi odpuščamo vsem in vsakomur, da bi tudi sami našli odpuščanje pri Bogu.

Drugo, kar nam govorijo mrtvi, je: Rotimo vas, storite vse, kar je v vaši moči, da se nikdar več ne ponovi kaj takega, kot se je dogajalo v Kočevskem Rogu.

In tretje: Izpolnite vrzeli, ki so nastale z našo pre zgodnjo smrtjo; gradite boljšo prihodnost slovenskega naroda, naše skupne domovine in celotne Evrope in človeštva na trdnih temeljih resnice, svobode, pravičnosti, spoštovanja, prijateljstva in ljubezni; podajte se na pot sprave med živimi, na dolgo in težko pot, ki pa je edina pot v življenje!

Ko se ljudje vračajo od pogreba, tudi če so ob pokopu še enkrat doživeli vso bolečino, so vendar olajšani. Sprejeli so, kar se ne da spremeniti, kar ni v človeških rokah. Izkazali so čast in spoštovanje in hvaležnost mrtvim. Obljubili so, da jih bodo ohranili v spominu. Življenje pa gre naprej. — Tako smo tudi mi vse mrtve sprejeli v svoje občestvo živih in mrtvih in se podajmo na pot naprej. Ob priliki o pšeničnem zrnu nam tudi žrtve in grobovi v Kočevskem Rogu in po vsej slovenski zemlji govorijo o življenju. Sprejmi mo to sporočilo življenja! Z mašo zadušnico in s simboličnim cerkvenim pogrebom smo naredili, kar smo bili dolžni in do česar so imeli mrtvi pravico. Sedaj pa se podajmo na pot naprej. Življenje ima svoje zakone in svoje zahteve. A pšenično zrno, ki je padlo v zemljo, že kali, že poganja, že prinaša sadove. Bodimo drug drugemu dobri in plemeniti in pošteni sopotniki in iskreni prijatelji. Bog je z nami!

...iskreno obžalujemo

Tu priobčujemo tudi govor predsednika predsedstva Republike Slovenije MILANA KUČANA, po politični pripadnosti člana Stranke demokratične prenovе (nekdanja Zveza komunistov), ki ga je imel po pogrebni maši v Kočevskem Rogu. Tako lahko primerjate njegove dokaj nedoločene in medle misli z nadškofovimi jasnimi besedami sprave. Ob poslušanju govora sem imel občutek, da je še to, kar je povedal, težko spravil iz sebe. Nov dokaz, da je pogrebna maša v Rogu le skromen začetek dolgega procesa iskrene sprave, ki jo narod končno mora doseči. — Urednik

JE kraj življenja in je kraj smrti. Je čas sovraštva in je čas strpnosti. Smo na kraju smrti. Pripravljeni in odločeni, da kot svoj čas sprejmemo čas strpnosti, medsebojnega razumevanja in skupne prihodnosti. Drugače naš današnji žalni zbor ne bi imel ne pravega smisla in ne opravičila. To, kar hočemo in moramo opraviti danes in tukaj, globoko v nedrjih roških gozdov ne le simbolno in navzven, ampak predvsem v naši zavesti z odgovornim dejanjem utrjevanja slovenskega občestva, bi se lahko ali bi se celo moralo zgoditi že prej. Bile so priložnosti, da bi se stvari med vojno in še posebej ob njenem koncu in neposredno po njem iztekale in uredile med nami drugače. Da bi že zdavnaj našli svoj mir v nesmiselni in apokaliptični vrtinec vojne proti svoji volji potisnjeni in razdeljeni sinovi in hčere slovenskega naroda. Mogoče nam je prepoznati okoliščine, dejstva, pa tudi posamična človeška ravnanja, ki so oteževala ali celo preprečevala, da bi do današnjega dejanja sploh prišlo. Je pa tudi res, da so morala dozoreti splošna spoznanja, da je moralo priti do novega duha časa, da se lahko, tako iskreno upam, brez sovraštva v srcih in pretreseni ob sprejemanju še ene boleče resnice zadnje vojne, spravimo s svojo lastno preteklostjo, da ji končno dovolimo, da postane zgodovina.

Vse ima svoj čas in vsako opravilo ima svojo uro pod nebom! Nas je zgodovina izbrala, da prevzame pred njo in pred prihodnostjo to odgovornost. Opravimo jo zrelo. Tega dejanja ni mogoče ponoviti. Zmore ga zgodovinsko dozorel narod, sposoben preseči stare delitve in preprečiti, da bi na njihovih pogoriščih vzniknile nove. Sprava z vsemi mrtvimi žrtvami vojne, ki nam jo je naloženo izpeljati, je preizkušnja narodove zrelosti, samozavesti in samospoštovanja. Je odpoved lažnemu upanju, da more to opraviti kdo namesto nas. Je zgodovinska nujnost in naša kulturna in civilizacijska dolžnost. Je povabilo in nujen pogoj prihodnje, času in nam ljudem prepuščene sprave med živimi. Zato to odgovornost vzemimo nase z vsem dostojanstvom.

Opravimo jo kot dejanje, iskreno porojeno iz spoštovanja do umrlih, padlih in pobitih. Ne sme in ne more biti nikogaršnja zmaga in nikogaršnji poraz. Zapre naj knjigo vseh naših vojnih in povojnih ran. Dokončno, brez sprenevedanja in brez zadnje misli. Pokopljimo vse mrtve za vselej, z vsem dostojanstvom in vsem spoštovanjem. Prepustimo jih spominu in sodbi zgodovine. Naj bodo vse nasilne smrti iz časov, ko so demoni vojne divjali med nami, izenačene v naši zavesti. Naj se ne ponovi več zlo iz vojnega in povojnega obračunavanja, ki je zlo za vse.

Je čas vojne in čas ubijanja. Je čas odločitve in čas žrtvovanja. Je čas spominjanja in čas novega upanja. Človek sam dela zgodovino. Toda dela jo v razmerah, ki si jih ne izbira v celoti sam. S to zavestjo je v razmerah, ki jih živi, tudi odgovoren za svoja dobra in svoja zla dela. Zato je človek na zemlji tragično bitje. Svojih zmot za nazaj ne more spremeniti. Naše preteklosti ni mogoče predrugačiti, je ne zamolčati. Čas je, da preneha obremenjevati še naprej in kar naprej naše življenje in našo prihodnost. Zakaj bi ostajali sprti, ko postaja svet, katerega del smo, vse bolj svoboden in vse bolj povezan. Bilo je! Naj se ne ponovi nikoli več. Povejmo to na tleh Kočevskega Roga, ki je v mnogih viharjih zadnje vojne, ki so zdvijali čezenj, postal slovenska nekropola. Z dejanjem, ki je namenjeno priznanju in spominu smrti žrtev v teh jamah, znanim in neznanim Slovincem, ki so bili brez vsakega ugotavljanja njihove morebitne posamične krivde zaradi medvojnih dejanj po že končani vojni nerazumno in nerazumljivo pahnjeni v nasilno smrt. Vzemo to spoznanje nase in recimo: nikoli več!

Je čas umiranja in je čas rojstva. Usodnost vojnega dogajanja smo Slovenci doživljali na posebno tragičen način. Bila je vojna, bila je okupacija, v kateri smo Slovenci doživeli nasilno vojaško podjarmljanje, razkosaenje svojega ozemlja in nasilje vseh vrst. Slovenski narod so pribili na križ, ga zaznamovali in hoteli izbrisati iz zgodovine. In zato je mnogim slovenskim možem in ženam opredelitev za sodelovanje v velikem

svetovnem protifašističnem gibanju svobodoljubnih ljudi in narodov vseh celin, religij, ras in barv pomenila razumno in edino možnost za osebnostno in narodno ohranitev, osamosvojitve in za dokončno uveljavitev človekove miselne in narodove vsestranske svobode. Iz ognja groze naj bi vstal moderen Evropejec, kakor je veroval Edvard Kocbek, osvojen spon mračnjaštva in nasilja. Na oltarju te vere, ki je omogočila, da smo kot narod preživeli, so zgorela premnoga slovenska življenja, pokopana po znanih in brezimnih partizanskih, izseljenskih, pregnanskih in taboriščnih grobovih v domači in v mnogih tujih zemljah. Ko sprejemamo mrtve, ki so bili doslej nerazumno zanižani ali celo pozabljeni, in ko jih priznavamo za del svoje nacionalne zgodovine, ne smemo pozabiti tistih, ki smo se jih spominjali in smo jih priznavali že doslej in katerih dejanja so tudi omogočila, da je to pravno in pomiritveno dejanje po tolikih letih zdaj lahko v svobodni in suvereni slovenski državi. Da ne bi zamenjali ene krivice z drugo, da ne bi delali sile zgodovini in njenim resnicam. Veliko naših ljudi počiva tod in drugod po Sloveniji. Različni so razlogi, različne so poti, ki so neredko sinove iste matere pripeljale do groba. A vsakdo od njih je imel mater in očeta in svoje sanje. Mrtev človek nima ničesar več. Spravimo se zato z njimi, pokopljimo jih, a z njimi odnesimo in pokopljimo tudi orožje. Pozabiti ne smemo in ne moremo ničesar. Odpustiti je težko, marsikdaj celo nemo-

goče. Odušičanja ni mogoče ne zapovedati in ne izsiliti. Mogoče pa je pogumno pogledati v preteklost, da bi bilo mogoče obrniti pogled v prihodnost.

V petinštiridesetih letih, ko smo si dostikrat lajšali življenje s preteklostjo tako, da smo jo čez vse mere zlatili in črnili, kovali v zvezde ali jo pošiljali v pekel, jo puščali v marsičem usodnem neizrečeno in prepevdano, so zrasli novi rodovi. Nihče nas ne more – ne posameznikov in ne skupnosti – odvezati odgovornosti za odločitve, ki smo jih sprejemali, nihče pa nam tudi ne more kratiti pravice, da si razgremo preteklost in se z njo pomirimo. Če bi jo zanikali, bi si spodmaknili temelj za prihodnost. Na nas, ki se imamo za povojne ljudi, in na mlajše, ki časa ne štejejo več z vojnami, je padla zaveza, da delamo tudi za spravo med živimi. Slovenska država si tudi s pripravljanjem nove ustave postavlja okvire in pravila, da s človeškimi svoboščinami in pravicami spoštuje in zavaruje razlike med ljudmi in jim s tem omogoča strpno življenje v demokratični skupnosti. Ni v moči države ukazati ljubezen in spravo med ljudmi. Je pa v moči vseh državljanov in državljanek, da si ustvarijo tako državo, ki bo pravična do vseh, ne glede na njihove poglede na svet, politično prepričanje ali narodno pripadnost.

Vzemimo našo zgodovino, zapolnjeno s svetlobo in temo, nase, obrnimo se k skupni prihodnosti našega in prihodnjih rodov. Končajmo narodno diasporo,

Morje sveč je zagorelo 8. julija nad jamo glavnega grobišča pod Krenom v Rogu – dolgo zamolčanim pobitim v spomin ...

zaradi katere Slovenija toliko let ni bila domovina vseh svojih sinov. Ljudje med ljudmi smo. Omogočimo si življenje, spravljenost z mrtvimi, in ga živimo tako, da se bo našim zanamcem lažje spraviti z nami, ko bomo mi postali nespremenljiva preteklost. Premalo nas je in v prehudih razmerah živimo, da bi se smeli odreči mirnemu sožitju, priznavanju različnosti, strpnosti in spoštovanju. Tesno bi nam bilo in znova bomo grozili drug drugemu, če si takšnega življenja ne postavimo za cilj.

Dostojanstvo našega enkratnega in prepogosto tragičnega življenja se razkriva v našem odnosu do smrti. V smrti smo vsi ljudje enaki. V priznanju te neizpodbitnosti je skrivnost in nuja naše sprave z mrtvimi. Vsi mrtvi imajo pravico do javnega spomina. Uredimo dostojno zato tudi ta kraj smrti in ga naredimo dostopnega spominu kot rod, ki ne bo več skrival ali sovražil preteklosti, ohranil pa bo tu, na tem kraju, sporočilo sebi in zanamcem: bili so, ki so vedeli za svoj človeški dolg do mrtvih, ker so se naučili živeti drug z drugim v miru in so si to tudi želeli.

Predsedstvo republike Slovenije bo skupaj z drugimi organi republike prispevalo, kar more in mora, da bo tudi z državnimi dejanji uveljavljena ta volja, to sporočilo, to povabilo vsem ljudem dobre volje k

skupnemu delu, k spravi med živimi in za skupno potovanje v prihodnost, ki ne prikriva in ne pozablja svoje zgodovine, ki pogleda v prihodnost ne opira več na breme narodne in politične razcepitve, ampak na ustvarjanje svobodnega slovenskega občestva, ki ima svojo identiteto, domovino in državo.

Kočevski Rog, spokojno urejen in miren, ostaja in postaja zdaj eden simbolnih pomnikov zgodovine in prihodnosti tega občestva. Čez te kraje, ki jih obdaja nepregledni slovenski gozd in ki so prevotljeni z nedostopno podzemeljsko skrivnostjo, so šli najhujši viharji naše bližnje preteklosti. Tu so nas pobijali. Tu smo se pobijali. Tu smo se borili in se skrivali pred nasiljem. Tu smo zmagovali in skrivali zlo, ki ga je povzročalo naše bojevanje in zmagovanje. Tukaj se je zmaga dostikrat sprevačala v poraz. Povejmo si: tu, kjer so posute kosti vseh, ki so se borili za takšno ali drugačno resnico, s takšno ali drugačno mislijo, je pravi kraj za tisto spravo, ki jo kot narod, zazrt v prihodnost, potrebujemo. Kar se je zgodilo, iskreno obžalujemo! Končujemo, zdaj in tukaj. Bilo je.

Je čas ljubezni in je čas sovraštva, je čas vojne in čas miru. Tako pravi pridigar v Stari zavezi. Zdaj je čas miru.

Maša in pogrebni obredi v Rogu, na katere je bilo treba čakati petinštirinaeset težkih let ...

Cerkvica svetega Klementa

NA podnožju strmega hriba, ki je poraščen s smrekami in borovcem, se skriva med drevjem cerkvica sv. Klementa. Nizek zvonik in strma streha sta pokrita z lesenimi deščicami. Bele, tu in tam z lišajem in mahom poraščene stene, božajo žarki jutranjega in večernega sonca, čez dan pa padajo nanje sence drevja in strmega hriba.

Ne daleč od cerkvice se peni med peskom, skalami in vrbovjem reka, ki teče skozi dolino. Vsak večer, ko se sonce skriva za hribe, ko zapadno nebo že ugaša, ko se po dolini vlečejo večerne megle in se objemajo s smrekami, zapoje v starem zvoniku cerkvice sv. Klementa zvon. Njegovi glasovi se razlegajo po dolini in odmevajo v skalah. Pastir, ki žene čredo domov, se odkrije in nerodno pokriža. Na dvoriščih in v zakajenih kuhinjah, iz katerih se vleče pri vratih dim, preneha ropot in govorjenje. Družine se zberejo k molitvi, počastijo Marijo, se spomnijo duš v vicah in prosijo svetega Florijana, da bi jih varoval časnega in večnega ognja.

Pred davnim, davnim časom, ko še ni bilo cerkvice, je bila dolina porasla z gozdom. Nihče si ni sam upal stopiti v gozd, v katerem so se podili volkovi, medvedi, risi, divje mačke in druge zveri ter so gospodovale tajne in neznane sile. Na griču, ki je bil prislonec ob strm breg, so imeli svoje naselje Gorjani. Nizke, lesene in z blatom obmetane koče so se stiskale druga k drugi. Iz njih se je noč in dan dvigal dim. Zavarovali so jih z visoko ograjo, ki je bila narejena iz kamenja, skal, dračja in hlodov. Ko je nad gozdom, iz katerega so prihajali kriki divjih zveri in nočnih ptic, ležala črna tema, je hodil ob ograji čuvar s kijem v roki in s sekuro za pasom. Sredi naselja je stal iz kamenja zložen oltar, na katerem je starešina daroval Perunu, Vesni, Svetovitu in Velesu ter jih prosil, naj varujejo nje in njihov živino pred besmi. Že večkrat so prišli do naselja tujci, ki jih niso razumeli. Na prsih so imeli križ. Govorili so o nekem Jezusu, a Gorjani so ostali nezaupljivi ter so še naprej častili svoje bogove.

Zgodilo pa se je, da sta sveta brata Ciril in Metod potovala skozi dolino. S težavo sta se plazila po grmovju ob reki, zakaj poti jima je zmanjkalo. Metod je s skrbjo pogledoval mlajšega, slabotnega brata, ki je pešal. Pot jima je tekel s čela, roke sta imele okrvavljene od neprestanega upogibanja trnovih

Legenda
o cerkvici
svetega
Klementa
v
Mojstrani

vej, ki so povsod prepletale goščavo, obleka jima je bila že strgana. Ptice so preplašeno letale v grmovju, srne, ki so pile vodo, so ju plaho pogledovale in zbežale v goščavo. Iz daljave je bilo čuti godrnjanje medveda.

Metod se je stresel in vzdihnil: "Bog nama pomagaj! Sveti Klemen, prosi za naju, da srečno prideva iz tega strašnega kraja!"

In še bolj tesno je stisnil k sebi skrinjico, v kateri so bile kosti svetega Klementa, ki sta jih nesla v Rim. Ozrl se je na utrujenega brata Cirila, ki se je naslonil na drevo.

"Brat, ne morem več. Odpočijva se malo," je vzdihnil Ciril in se zgrudil ob smreki. Metod je pokleknil k bratu, zajokal in ga božal po licih.

Ptički so utihnili in obletavali brata, medved je prenehal godrnjati, košuta, ki je švignila mimo drevesa, je obstala, okrenila glavo in mило pogledala utrujena popotnika.

"Marija, varuj naju in privedi naju iz tega temnega gozda!"

Znočilo se je.

Metod se je preril do reke in prinesel bratu v čutari vode. Omočil mu je ustnice in umil obraz.

"Zaupaj, brat! Bog, ki naju je poklical na to pot, naju bo tudi pripeljal k očetu v Rim."

Ciril se je opomogel, vsedel se je in objel brata. Nato sta pokleknila, položila na skrinjico križ in se vtopila v molitev. Naenkrat je skrinjica z relikvijami začarala v nebeški svetlobi. Brata sta se sklanjala nad njo in pobožno molila. V molitvi sta pozabila na nevarnost in utrujenost.

Čuvar, ki se je sprehajal ob ograji in varoval nase-

lje, je opazil svetlobo, ki je prihajala iz gozda. Sprva je mislil, da gori gozd tam, kjer so ga prejšnji večer zažgali, a se je kmalu spomnil, da ga spreminjajo v polje na nasprotni strani. Zbudil je starešino.

"Prebudi može! Naj vzamejo kije in sekire!" je ukazal starešina.

V naselju je završalo. Ženske so preplašene tekale od kočee do kočee, otroci so se plaho stiskali k stenam. Starešina se je posvetoval z možmi. Priporočili so se Perumu in se previdno spustili po stezi, ki se je zgubila v gozdu.

Svetloba je postajala vedno močnejša. Nekaj toplega je leglo na naselje. Bojazen je izginila. Otroci so prišli iz hiš in začudeno vzklikali, ko so videli žarenje gozda. Vsi so se prerivali proti izhodu in šli previdno za možmi, ki so odšli s starešino.

Možje so se previdno bližali kraju, od koder je prihajala svetloba. Med grmovjem so opazili dva neznanca, ki sta klečala v zamaknjenju. Roke sta imela sklenjene na prsih. Pred njima je nekaj ležalo, kar je odsevalo čudežno svetlobo. Nad njima so letali ptički in žvrgoleti. Ob smreki so stali štirje jeleni in milo gledali sveta moža. Ob strani pa so opazili medveda, ki je mirno sedel.

Starešina je dvignil sekiro, možeje so storili isto. Naprej se pa niso upali stopiti.

"Čarovnika," je zašušljalo med krdelom.

Starejši neznanec je vstal. Bil je postaven mož z dolgo brado., Obrnil se je proti možem. Tem so sekire in kiji omahnili, hoteli so se umakniti. Bali so se, da jih neznanec ne bi urekel.

"Mir vam, bratje!" jih je pozdravil Metod.

Začudili so se. Tujec je govoril v jeziku, ki so ga razumeli. Starešina se je globoko priklonil, možeje so storili isto. Medtem so srne izginile v goščavi, medved je zagodrnjal in odkoračil, ptički pa so še vedno žvrgoleti in letali nad mlajšim tujcem, ki je bil še vedno zamaknjen v molitvi.

"Popotnika sva, ki sva zgrešila pot. Blagovest prinašava. Prav gotovo naju je Bog, ki je ustvaril sonce, luno in zvezde, privedel k vam, da tudi vi čujete blagovest o odrešenju in krenete iz zmote na pravo pot."

Možje so se zganili in se suvali s komolci. Spoznali so, da sta tujca prišla oznanjevat novo vero. Pred njima so jo oznanjevali že drugi, a jih niso razumeli.

Gozd je zaživel. Za možmi so prišle žene z dojenčki in naročju, fantje, dekleta in otroci. Nikoli niso

ponoči zapuščali naselja, danes pa jih je neznana sila vlekla na kraj, od koder je prihajala svetloba.

Ko je mož z brado opazil med drevjem tudi žene in mladino, mu je obličje začarelo od veselja.

"Bratje in sestre!"

Šepetanje je ponehalo. Vsi so stali mirno in zrli v moža. Bratje in sestre! Tako jih še nikoli ni nagovoril tujec.

"Poslušajte! Bog se je ozrl na vas. Pravi Bog, ki ga še ne poznate, naju je poslal sem, da tudi vi slišite blagovest, ki prinaša srečo in mir. Bog je ustvaril človeka, moža in ženo, svet in vse stvarstvo. Srečno sta živela prvi mož in prva žena v raju. A prelomila sta božjo postavo in izgnana sta bila iz raja in z njima mi, njuni grešni otroci. Pa je dobri Bog poslal svojega Sina na svet, ki se je v hlevčku rodil, trpel in na križu umrl, da nam je zopet odprl vrata v raj."

Neznanec je utihnil. Starešina je bil pripravljen sprejeti oba kot gosta, niso mu pa bile všeč besede o novi veri. Hotel je ugovarjati, a začutil je, da nima oblasti nad jezikom, zakaj odgovoril je prav nasprotno: "Govori, sveti mož, o pravi veri, o Odrešeniku in o raju! . . ."

In sveti Metod je govoril o Jezusu – Odrešeniku: kako je čudeže delal, bolnike ozdravljaj, grehe odpustil, za nas ponižan bil, tepen, opljuvan in zasramovan; kako je težki križ nesel in za nas na njem umrl; tretji dan pa je od mrtvih vstal in nam odprl vrata v raj . . .

Poučil jih je o svetem krstu, ki prerodi človeka v otroka božjega. Povedal jim je, da ima v skrinjici kosti svetega Klemenca, ki je raje umrl kakor pa Kristusa zatajil.

Sveti Ciril pa je medtem neprestano molil. In Bog je blagoslovil njegovo molitev. Gorski vrhovi so začeli krvaveti v jutranji svetlobi, ko je Metod šele prenehal govoriti. Ljudje so klečali med drevjem in grmovjem ter prosili brata za krst. Prvi je stopil v vodo starešina, nato možeje, za njimi žene z dojenčki, fantje, dekleta in otroci. In sveta brata sta jih krščevala v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha.

Na tistem kraju so postavili Gorjani kapelico na čast svetemu Klemenu, da bi se vedno spominjali božje ljubezni, ki jih je privedla iz zmote k resnici. Njihovi potomci pa so sezidali cerkvico, ki stoji še danes.

P. FORTUNAT
Ave Maria Koledar 1963

Ob ustanovitvi ASK

/ P. NIKO /

DEMOKRACIJA v Sloveniji je rojena. Kot plaho dete, po carskem rezu priklicano k življenju, zartzo v obraz roditeljev, vendarle odločno stopa v svet, novim časom naproti. Prvi njen preizkusni mejnik so svobodne volitve. Naenkrat začutijo Slovenci, raztepeni po celem svetu, da se začinja v življenju naroda obračati nova stran zgodovine, ki odpira možnost sožitja in odgovornega sodelovanja.

Pljuska razvoja dogodkov doseže tudi oddaljene obale naše avstralske celine, kjer se slovenska narodna skupnost začne ponovno zavedati same sebe. V glavah mislečih se poraja ideja, ki presega samozadostnost bivanja in životarjenja ob doseženem blagostanju; prinaša spoznanje, da je politika družbena bit, ki zadeva slehernega člana zemeljske oble. Če mu seveda ni vseeno, kakšna prihodnost se odpira na obzorju življenja in bitja lastnega naroda.

Iz življenja odgovornosti in zrelosti odrasle osebe se rojevajo Društva za podporo demokracije v matični domovini. Ni zaslediti množičnosti, kajti skrb vsakdanjega dne zaposluje večino našega življa. Le kdor spozna in začuti zgodovinskost trenutka, pristopi in žrtvuje čas ter sredstva za svobodo svoje še nepozabljene domovine.

Sledijo prve svobodne volitve, ki se jih v deželi pod Triglavom lahko po petinštiridesetih letih udeležijo vse osebe z občutkom podpore v ljudstvu. Slovenija dobi prvo nekomunistično vlado, ki se takoj začne ukvarjati z nezavidljivo dediščino korpucije in sestradanosti enostranskega sistema. Poraz za enega je grenak, zmaga za drugega popotnica z veliko beraško malho. Ali se lahko ponovi zgodovinska napaka izpred petinštiridesetih let? Ali ne bi ta slednja pomenila samouničenje naroda kljub njegovi tisočletni zgodovini?

V glavah ne-hlapcev se odpirajo nove odgovornosti združevanja lastnega naroda, ki v svetovnem merilu nosi trofejo sposobnosti, delavnosti in neomajen potencial razuma. Kakšna moč in sila, razbita v molekule svetovne raztresenosti! Zavest, da je potrebno razčistiti v odnosih preteklost, da bi se lahko z jasnim pogledom zazrli v prihodnost, rojeva novo

K SLIKI iz ustanovnega srečanja Avstralske Slovenske Konference v Sydneyu /28. jul. 1990/. Od leve na desno Cvetko Falež /predsednik Narodnega sveta za ACT/, Dušan Lajovic /predsednik Narodnega sveta za NSW/, Fredi Brežnik /voditelj ustanovnega srečanja/ in Simon Špacapan /preds. Narodnega sveta za Vic./.

+ + +

idejo po združevanju vseh svetovnih sil naroda, ki bo znal povsod spregovoriti s ponosom o sebi, ki bo znal buditi zavest pripadnosti in odgovorno spremljati rojevanje in otroško dobo demokracije v matični domovini.

Iz teh dejstev in potreb se izkristalizira potreba po SVETOVNEM SLOVENSKEM KONGRESU, ki dobi začetno idejo na lanski Dragi, sedež pripravljalnega odbora pa v Celovcu. Kot val na vodi, ko vržeš kamen, se ideja razširi na vse celine, kjer žive Slovenci, in zopet zajame odgovorne in misleče glave. Ustanavljajo se konference po celem svetu, ki začenejo iskati medsebojne stike in pripravljati pogoje za prvo svetovno srečanje, ki naj bo v mesecu juliju leta 1991.

V Avstraliji se predvolilna društva za podporo demokracije spreminjajo v Narodne svete. Tako je rojen Narodni svet za slovenski svetovni kongres v Viktoriji, v NSW in v ACT. Bodo sledile še druge naše dežele?

Morda se pojavlja občutek, da se ob obstoječih slovenskih društvih rojeva vzporedna organizacija, ki bo prej ali slej hotela prevzeti z vso ambicioznostjo vodilno vlogo v življenju slovenskega življa v Avstraliji. Vendar temu ni tako. Srečanje ob ustanovitvi AVSTRALSKA SLOVENSKE KONFERENCE, letošnjega 28. julija v Sydneyu, razbije sleherne pomisleke o omenjenih apetitih. Izkristalizira se na

men ASK, ki ga lahko strnemo v nekaj vsebinskih točk:

– doseči spravo dolga leta sprtih rojakov in združiti vse moči v delu za obstoj in življenje naroda;

– konferenca naj združuje ljudi brez predznaka politične pripadnosti;

– izoblikujejo se referati za posamezna bistvena področja, pomembna za delovanje in življenje naroda ter pomoč matični domovini:

a/ narodna politika in obveščanje

b/ kultura in književnost

c/ gospodarstvo

d/ vera

e/ socialna vprašanja – zdravstvena varnost

f/ šolstvo in izobraževanje

g/ šport in razvedrilo.

Tako nastane Konferenca, ki odgovorno sodeluje z obstoječimi društvi in klubi ter skrbi za predstavi-

tev Slovencev pred svetom in povezovanje v svetovnem merilu.

Najbrž je vsakomur jasno in tega se člani tudi zavedajo, da niso združene idealne osebe, ampak zgolj ljudje z vsemi človeškimi pomanjkljivostmi in napakami. Samo pomislimo, kakšno dolgočasno sliko bi ustvaril umetnik, ki bi uporabljal samo eno in edino barvo za svoje delo.

Vabimo vse, ki jim ni edini poklic življenja borba za vsakdanji kruhek, naj razmislijo in se morda pridružijo. Vsakdo lahko to stori s pristopno izjavo v enem Narodnih svetov – v Melbourneu, Canberri, Sydneyu in zdaj že tudi v Brisbanu.

Bodimo ponosni, da smo Slovenci, narod s tisočletno zgodovino in kulturo. In zavedajmo se, da je eden največjih grehov – BITI GROBAR LASTNE SKUPNOSTI.

Prihodnjič pa še kaj več o zgradbi in smislu ASK.

Mostove gradijo...

Pogovor z ministrom dr. JANEZOM DULARJEM ob priloiki argentinskega obiska
Pogovarjal se je TINE DEBELJAK

Zanimalo bi nas, iz kakšnih razlogov ste se odzvali našemu povabilu in prišli na obisk kot prvi predstavnik slovenske vlade. Kaj mislite, da to pomeni v slovenskem svetu v tem trenutku?

Poglavitni vzrok za moj obisk je prišel iz moje sedanjne funkcije, ki mi narekuje, da pač izpolnim neka dejanja zaradi zgodovinske potrebe slovenskega naroda ali slovenske države. Taka potreba je predvsem potreba po narodni spravi in po priznanju, da je treba tudi argentinsko slovensko skupnost javno in uradno pritegniti v slovenski kulturni in narodni prostor. To pomeni, da je vendarle prišlo spet do prevlade narodnega in kulturnega načela nad razrednim ali političnim, ki se nam je toliko desetletij vsiljeval. Če bi še naštevati razloge, bi bilo treba omeniti še čisto osebni razlog, ker priložnost za neko tako doživetje ni vsakdanja reč. Če se človeku ponudi, to nalogo, ki je sicer samo po sebi težavna, z veseljem sprejme in opravi, tudi iz osebne zainteresiranosti in zanimanja za ta vprašanja.

Bi nam lahko malo podrobneje razložili stavek iz vašega govora, da sedaj ni več slovenske politične emigracije! Nekaterim ni bil povsem jasen.

Glede stavka iz mojega govora, da za nas ni več politične emigracije, sem v zadnjih dneh dobil veliko vprašanj, zato je prav, da tudi celotnemu tukajšnjemu občestvu podam odgovor. Ta stavek sem izgovoril tako, kakor sem ga, brez širše razlage zato, ker se je meni osebno zdel samoumeven, ker sem ga v zadnjem mesecu velikokrat izgovoril. Kar pa človek sam dostikrat govori, je nevarnost, da misli, da tudi drugi vsi poznajo kontekst, na kaj mislim. Treba je torej dodatno razlage.

Za nas ne obstaja več politična emigracija kot politična emigracija. Zakaj ne? Ker z volitvami v Sloveniji in s parlamentarno demokracijo ni nikakršnega razloga več, da v Sloveniji kdorkoli ne bi mogel javno zastopati svojih političnih stališč, naj bodo kakršna koli že. To se pravi: če bo kdo v Sloveniji kar koli

političnega izrekel, zato ne bo šel v zapor, zato ne bo izgnan, kaj šele, da bi bil ubit. Torej politika ne more biti več razlog, da bi kdo bežal iz Slovenije ali da kdo ne bi upal priti v Slovenijo.

To pa seveda ne pomeni, da slovenske emigracije ni ali naj je ne bo več. Celo koristno je, da ima vsak narod po vsem svetu nekakšne svoje "podružnice", ker mu lahko zelo prav pridejo pri navezovanju stikov in kroženju informacij, kar je za to obdobje informacijske družbe nadvse pomembno. Mi smo torej zainteresirani po eni strani, da se Slovenci vračajo v Slovenijo, smo pa tudi zainteresirani, da bi vendarle marsikateri ostal tukaj, posebno, če ima določen položaj ali je v družbi, kjer lahko veliko doseže v prid Slovenije. Ti ljudje, ki bodo v emigraciji ostali, si morajo najti neko drugo utemeljitev za svoje tukajšnje vztrajanje, bodisi gospodarsko, kulturno-politično ali kaj podobnega. To pa tudi ne pomeni, da se nekdanja politična emigracija ne bi smela več politično udeleževati. Seveda se lahko, samo brez nekdanjega strahu ali da to dela v opoziciji do uradne slovenske oblasti. Vsakršno politično delovanje je še naprej mogoče, tako tukaj kakor tudi v Sloveniji, samo da ne moremo več graditi na tej podlagi temeljnega smisla emigracije.

Kakšen vtis ste dobili med nami glede pripravljeno-sti na spravo oziroma sožitja vseh Slovencev?

V tem kratkem času treh dni sem ne toliko na uradnih priložnostih, ampak še bolj pri osebnih stikih z ljudmi dobil vtis, da ne obstaja tukaj nikakršna maščevalnost, nikakršne ravanšistične želje. In to pomeni, da je izpolnjen temeljni razlog in pogoj za uresničitev sprave. Hkrati pa je očitno, da ljudem tukaj, pa tudi meni, beseda sprava ne pomeni pozabe. Zdi se mi upravičeno opozarjanje, da je treba vendarle razčistiti, kaj je zgodovinska resnica, popraviti krivice itd. Mogoče je ostalo nekoliko nedoločeno, ali pa vsaj ni doseženo popolno soglasje med nami, glede mojega stališča, da je sprava potrebna zdaj in takoj, tako na osebni ravni kakor tudi v interesu republike Slovenije, medtem ko pa bo razkrivanje zgodovinske resnice in popravljanja krivic, ki jih zdajle načelno lahko vse priznamo, v podrobnosti zelo dolgo trajalo. Če hočemo seveda res narediti pošten račun, ne pa tako površno, da se bo čez deset let spet kaj moralo postavljati na glavo. Tu bo treba izpričati človeško prožnost, ker s spravo ni mogoče čakati do tretjega tisočletja, medtem ko se bodo krivice mogoče šele v tretjem tisočletju poravnavale.

Ste kaj več poznali našo skupnost, preden ste sprejeli odgovorno mesto ministra? Kaj sodite o nas sedaj, ko ste si jo lahko vsaj bežno ogledali?

Preden sem odšel v Argentino, sem o tukajšnji slovenski skupnosti seveda skušal zbrati čimveč podatkov; nekatere sem poznal že prej iz branja časopisov, za nekatere pa sem se tik pred odhodom pozanimal tudi v osebnih stikih z nekaterimi, ki so bili že tukaj na obiskih ali pa sploh izhajajo iz tukajšnje skupnosti in sedaj živijo v Sloveniji. Kljub tem pogovorom in nekaterim predstavam o tukajšnji resničnosti sem bil seveda prijetno presenečen, ko sem prišel sem in opazil, kako je tukajšnje slovensko občestvo živo in zainteresirano za slovenske zadeve, čeprav sem in tja za moj osebni okus ali za splošne predstave, kakršne danes vladajo v Sloveniji glede načina življenja, nekoliko zakrčeno, kot bi človek rekel. To ni nič čudnega, če pomislimo na položaj, v vseh teh desetletjih nekako odrinjen. Vsa ta odtujenost sicer ni nič; nekaj časa preteče, preden se človek lahko sprosti in jemlje nove možnosti, ki se v življenju ponujajo kot nekaj normalnega. Bilo je nekaj trenutkov, ko se je med ljudmi tukaj izkazalo pretresljivo hrepenenje po domovini, neka čustvena nastojenost, ki se ji človek, tudi če skuša biti nepristranski, ne more izmakniti. Potegne ga za seboj, tako da teh reči ne moreš več neprizadeto opazovati.

Kakšne vezi in povezanost lahko pričakujemo odsej med nami in sedanjo demokratično vlado v Sloveniji?

Za prihodnje stike med tukajšnjo skupnostjo in Republiko Slovenijo oziroma njeno vlado bo eno temeljnih načel: odprava ideološko-politične pristranskosti pri sodelovanju s posameznimi skupinami Slovencev po svetu. To so bile v preteklosti hude napake, nekatere po nerodnosti, nekatere po zavestni politični liniji. Tega ne bo več. Ne bo več "črnih seznamov", temveč pričakujemo sodelovanje z vsemi; posebno v prvem času tudi sem in tja nestržno sodelovanje. Zaradi tako dolge ločenosti lahko pričakujemo, da bo prišlo do kakega nesporazuma, da se iste besede ali politične izjave lahko interpretirajo v dobrem ali slabem. Tu bo treba marsikaj potrpeti in počakati na izvirmo razlago kakšne trditve, ne pa takoj preiti v napad ali očitke. Posebej bo treba veliko potrpljenja pri razkrivanju resnice in popravljanju krivic. Neka vrsta sodelovanja bo verjetno tudi v pospešenem in bolj množičnem štipendiju otrok tukajšnjih izseljencev v Sloveniji, ali razne druge vrste menjave, stiki literature, časopisov, skratka – pričakujem čisto normalne stike tukajšnje slovenske skupnosti s Slovenijo, tako normalne, kakor so bili normalno stiki s Slovenci v Avstraliji ali ZDA.

Hvala lepa, gospod minister, za odgovore. Želimo vam uspeh pri vašem delu in morda spet na svidenje.

SV. CIRIL in METOD

Fr. Basil A. Valentine, O. F. M.,

Fr. Niko Žvokelj, O. F. M.,

SS. Cyril & Methodius Slovene Mission,

Baraga House, 19 A Beckett St., Kew, Vic. 3101

Tel.: (03) 853 8118 in (03) 853 7787

Slovenske sestre – frančiškanke Brezmadežne

Slomšek House, 4 Cameron Ct., Kew, Vic. 3101

Tel.: (03) 853.9874

NO, pa sem zopet pri svoji tipkariji, če jo je sploh kdo pogrešal v času moje odsotnosti. Lepo je bilo po toliko letih obiskati rodno deželo pod Triglavom. Šele zdaj počasi urejam spomine na razna srečanja in doživlja. Kot sem obljubil pred odhodom, sem se zlasti na Marijinih božjih poteh spominjal vseh avstralskih Slovencev ter vas priporočal varstvu Matere božje. Na Sveti Gori sem bil takoj prvi dan, ob prihodu čez mejo pri Gorici. Bil sem tudi na Ptujski gori, na Brezjah, pri Materi milosti v Mariboru, obiskal Turnišče, Rakovnik . . . Tudi pri Gospe Sveti na Koroškem sem bil in v Marijini cerkvi v Vetrinju, ki je leta 1945 videla toliko solza in slišala toliko joka kot najbrž nobena druga slovenska Marijina cerkev. Obiskal sem Medjugorje, pa kraj sv. Eme Krške ter maševal tudi v Velehradu na Slovaškem, kjer sta imela središče svojega delovanja med Slovani sveta brata Ciril in Metod.

Marsikaj berete tudi v uvodniku te številke, zlasti o spravnem dnevu in pogrebni maši v Kočevskem Rogu. Pri grobišču pod Krenom sem prižgal svečo v imenu vseh avstralskih Slovencev v spomin nesrečnih povojnih žrtev.

+ Prinašam vam pozdrave p. provinciala Miha dr. Vovka, kakor tudi bivših predstojnikov p. Marijana in p. Polikarpa, ki sta pred njim obiskala Avstralijo. Prav tako vas lepo pozdravljajo vsi slovenski škofje, zlasti nadškof in metropolit dr. Alojzij Šuštar. Škof Lenič je hudo bolan in brez strahu čaka smrti, pa je ves čas mojega obiska pri njem obujal spomine na Avstralijo ter spraševal o tem in onem. Ko sem mariborskemu škofu Krambergerju povedal, da sem prvič v življenju na Štajerskem, mi je v šali dejal: "No, končno vam je odpuščen izvirni greh!" Upokojeni koprski škof Jenko, ki je blagoslovil našo cerkev v Kew leta 1968, je še kar zdrav in živahen. Vse kaže, da bomo morda drugo leto dobili obisk njegovega naslednika dr. Metoda Piriha, ki ima za škofom Le-

ničem na skrbi izseljence. Škof Kvas pa mi je pridigal na moji "novi maši".

+ Da, moja "nova maša" pri Sv. Antonu na Viču, kjer sem bil krščen in sem dolga leta ministriral, je bila nekaj posebnega, četudi šele po štiridesetih letih, ali pa prav zaradi tega. Narodne noše so me spremljale po okrašeni cerkvi pred oltar in zapeli so mi tudi novomašno pesem. Srečal sem celo nekaj starih znancev iz časov moje mladosti in razveselilo me je nekaj avstralskih rojakov. Med udeleženci je bil tudi pesnik Tone Kuntner, ki je po obisku Avstralije postal nekako naš.

+ A kaj šele prekmurska nova maša našega Melbournčana Štefana Krampača v Gornji Bistrici! Prvič sem doživljal nekaj takega. Vsa vas je kot ena velika družina pripravljala slavje ter se zgrnila okrog novomašnika. Kar sem videl, se ne da opisati, treba je doživeti. Upam samo, da bo tudi Štefan, ki je prišel z mano na obisk svoje rodne dežele za mesec dni, od nas odnesel tako lepe spomine. O njegovi ponovitvi nove maše med nami boste brali prihodnjič.

+ V moji odsotnosti sta bila v Melbournu dva pogreba. O pokojni IRENI IGUMANOVIČ piše p. Ciril v rubriki Križem avstralske Slovenije in prav tam je tudi poročilo gospe Erneste VRAN o smrti moza DUŠANA. Rad bi na tem mestu obema družinama izrekel iskreno sožalje.

+ Tri krste moram omeniti v tem mesecu. Dne 4. avgusta je bil krščen **Robert Edward**, prvorojenec mlade adelaidske družine **Frei**. Edward Gregory ima tu mamo in sorodnike. Z ženo Majdo r. Ivančič sta prišla na obisk in jim napravila veselje s krstnim slavjem. – Na dan 11. avgusta je krstna voda oblila **Sheree Ann**, ki je nova članica družine **Allen**. Russell James in Sonja r. Bucaj sta jo prinesla iz Mill Parka. – Dne 18. avgusta pa je pri našem krstnem kamnu zajokala **Vesna Maria**. Dobila jo je družina istrskega rojaka **Branka Bazon** in **Alexandre r. Rojas**. Živijo v **Dove-tonu**.

Čestitke vsem trem družinam in Bog naj čuva nad malčki!

+ Poroka, ki smo jo imeli dva dni pred mojim odhodom, še ni prišla v MISLI. Dne 23. junija sta si pred našim oltarjem podala roke **Bogomir Stibilj**, doma iz Postojne, ter **Vijolanda Jančič**, nedavno dospela iz Razdrtega v Sloveniji (krščena v župniji Ubeljsko).

Naj dodam še dve poroki iz drugih cerkva. Prva je bila 2. junija v cerkvi Srca Jezusovega v Prestonu. **Mary Josie Logar**, iz slovenske družine v Glenroyu, in **Neale James Targett** sta si obljubila zakonsko zvestobo za vedno. – Za konec meseca, 30. junija, pa sta se srečala v cerkvi sv. Tomaža, **Hadfield**, **Veronika**

Bole in Nick Gregorič. Nevesta je iz družine Jožeta Boleta v Glenroyu, ženinova družina pa živi v Bundoori.

Vsem trem parom iskrene čestitke in najlepše želje, naj za vselej ohranijo božji blagoslov!

+ Vesel sem pogumnih korakov AVSTRALSKE SLOVENSKE KONFERENCE kot del Svetovnega slovenskega kongresa. V naši dvorani je bil 24. junija ustanovni občni zbor Narodnega sveta za Viktorijo. Članstvo 61 rojakov je izvolilo 15 članski odbor. — Canberra je sledila z ustanovitvijo Narodnega sveta za A. C. T. dne 1. julija, Sydney pa 6. julija za N. S. W.

V Sydneyu so se sestali delegati vseh treh Narodnih svetov in se 28. julija povezali v **Avstralsko slovensko konferenco** ter izvolili upravni odbor. Iz srca čestitam celotni akciji, ki jo čakajo težke, a za naš po vsem svetu raztreseni narod nujne naloge. Želel bi samo, da bi naši rojaki delovanje ASK prav razumeli in tudi podprli s svojim sodelovanjem. MISLI bodo s članki (kot je v tej številki članek p. Nika) poročale o razvoju akcije, ASK pa je začela izdajati tudi SLOVENSKO PISMO, katerega prva številka je izšla na 46 straneh. Revija bo obveščala o delovanju ASK in objavljala razne dokumente v zvezi s svojim delom. Naročite jo lahko preko Misli, ali pa naravnost na naslovu: **Slovensko pismo, P. O. Box 188, COOGEE, N. S. W. 2034.** Cena posamezne številke je dva dolarja.

+ Ko boste to brali, bo zaradi zakasnitve izdaje **Očetovska proslava** na prvo septembrsko nedeljo najbrž že za nami. Pred nami pa je vsekakor **DAN UPOKOJENCEV** na tretjo nedeljo v septembru. Maši bo sledilo kosilo za vse goste — starejše rojake, nato pa popoldne v domačem vzdušju. Mladina pa bo ta dan po kosilu priredila **WALKATHON**, za katerega nabira že nekaj časa sponzorje. Nabiralne pole za zakasnele so seveda še na razpolago. Da gre nabirka Walkathona

v sklad **Doma počitka m. Romane**, menda ni treba posebej omenjati. In tudi ne, da bodo trije najbolj pridni nabiralci nagrajani, kakor tudi eden med starejšimi udeleženci.

Vsi naši upokojenci torej iskreno vabljeni! Tretja nedelja v septembru je vaš dan v verskem središču!

+ Nismo še oznanili datuma za **družabni večer** bivših fantov Baragovega doma in njih družin, ki je navadno proti koncu septembra. Letos pa bomo obhajali **trideseto obletnico Baragovega doma že na soboto zvečer 8. septembra** — za ansambel Karantanijo edina prosta sobota. Naj to obvestilo velja za vabilo vsem Baragovcem in njih družinam. Obenem pa so kot vsako leto vabljeni tudi družine cerkvenih pevcev, ministrantov, Glasnikov in Rožmarina ter učencev Slomškove šole. Pridite, večer bo prijetno domač!

+ Tudi naša mladina se bo udeležila **MLADINSKEGA KONCERTA**, ki bo letos na soboto 29. septembra v Sydneyu. Prijave sprejema s. Petra in daje tudi vse podrobnejše informacije glede potovanja, dnevnega sporeda, prenočitve v motelu . . . Cena za vožnjo je sto dolarjev na osebo, za trikratno prenočišče v motelu pa devetdeset dolarjev.

Avtobus bo odšel izpred naše cerkve v četrtek 27. septembra zjutraj ob osmih. Tako bo udeležba pri koncertu obenem tudi izlet med šolskimi počitnicami ter ne bo nepotrebnega hitenja. Razen generalne vaje v petek zvečer in nastopa v soboto bo dovolj časa za razvedrilo in ogled kakih zanimivosti.

Mladini, tako Glasnikom kot Rožmarinu, želimo pri letošnjem koncertu obilo uspeha, pa tudi poštene razvedrila, da bo po vrnitvi več dobre volje za učence v šoli, pa tudi več veselja in zanimanja za petje ter vaje folklornih plesov.

Če bi se hotel mladini pridružiti kdo starejših, naj se pozanima pri s. Petri, če je še kaj mesta.

P. Bazilij
(zadnji na levi)
med letošnjimi
duhovniki —
jubilanti
po somaševanju
z nadškofofom
Šuštarjem
v semeniški
kapeli
(30. jun. 1990)

IZPOD TRIGLAVA

KUREŠČEK nad Igom je bil pred vojno znana in zelo obiskana božja pot, za Ljubljančane pa tudi priljubljena izletna točka. Cerkevna zavetnica je Mati božja, baje edina v Sloveniji z nazivom Kraljica miru. V že povojnem Krajevem leksikonu Slovenije bereмо: "Na bližnjem Kureščku (so) razvaline božjepotne Marijine cerkvice, ki je bila v zadnji vojni požgana." Podatek ne odgovarja resnici, ki je malo drugačna. V cerkvi na Kureščku je še po vojni imel župnik Anton Ronko z Roba na Dolenjskem mašo. Spodbujal je zbrane vernike, naj popravijo cerkveno streho in obok nad prezbiterijem, ki ga je med vojno poškodovala okupatorjeva granata. Dobro voljo ljudi je žal prekinila oblast: zaplenila je pripravljene gradbeni material in preprečila popravilo cerkve. Stavbo je vedno bolj zamakalo in je začela kazati vedno večjo škodo. Dne 30. aprila 1970 pa je mladina kurila prvomajski kres preblizu cerkve, da se je vnela in pogorela. Danes so ostale od nje le žalostne razvaline, ki so narodna sramota in glasno kličejo po obnovi božjepotnega svetišča. — Obiskovalcev pa je na Kureščku vedno več in upati smemo, da se bodo verniki le zavzeli za skorajšnji pričetek gradnje. Kraj je nedavno obiskal tudi minister za turizem Ingo Paš, ki je potem v intervjuju izjavil, da bi se teh razvalin ne upal pokazati tujim gostom, ker so nam v sramoto. Vsekakor bo treba nekaj storiti in to čim prej.

Starodavni Marijin kip z Jezuščkom v naročju je varno shranjen v želimeljski cerkvi, kjer čaka povratka na Kurešček. Kdaj ga bomo slovesno vrnili obnovljeni božjepotni cerkvi, kamor spada?

CANKARJEV DOM v Ljubljani obhaja letos desetletnico obstoja. Od pomladi pred desetimi leti pa do letošnje se je v njem zvrstilo 8480 kulturnih in kongresnih prireditev, obiskovalcev pa je bilo 3,123.000. Za mlade je vodstvo Cankarjevega doma priredilo nekaj manj od 800 kulturnih dnevov. V njegovih prostorih je bilo tudi nad 200 promocij knjig slovenskih založb, nad 100 problemskih tribun in nad 300 predavanj z različnih področij. — V Cankarjevem domu se je med vrsto prireditev postavila tudi "Družina" s svojo versko knjigo, z njo pa tudi druge izdajateljske hiše, ki posredujejo našim ljudem versko sporočilo.

Cankarjev dom je lani omogočal tudi razvijanje političnega pluralizma in ustanavljanje strank ter dal

svoje prostore na razpolago korakom v demokracijo in spoštovanje človekovih pravic. Zaradi tega je doživljal tudi silovite napade, ki pa začetega procesa demokratizacije in pluralizacije slovenske družbe niso mogli več zaustaviti.

STARE NAVADE se po Sloveniji obnavljajo po skoraj pol stoletja prekinitve. Tak primer je gasilska maša na Florjanovo nedeljo, ki je bila v navadi na zaodhodnem delu Šaleške kotline ob Florjanski dolini, pri podružnični cerkvi sv. Florjana. Pred vojno so se je redno vsako leto udeleževali šoštanjski mestni, tovarniški in družmirski gasilci skupaj s šoštanjsko godbo "Zarja". Po maši pa so jim cerkveni ključarji pripravili kosilo, ki so ga po gasilsko zalili z dobrim domačim jabolčnikom. V novem povojnem stvarstvu za to staro in lepo navado seveda ni bilo več mesta. Edini, ki se ni uklonil, je bil nekdanji višji gasilski častnik Rudi Bolha, ki je do svoje smrti prihajal ta dan k Sv. Florjanu.

Lani pa so gasilci iz Šoštanja in okolice prisostvovali blagoslovitvi zvona in ga ob zvokih šoštajske godbe slovesno potegnili v zvonik. Potem so se spet udeležili tudi svete maše in led je bil prebit. Sklenili so, da bodo obnovili staro navado Florjanove nedelje in letos so sklep že tudi izvedli: v novih plavih krojih so se zbrali k maši pri svojem zavetniku.

En primer v dolgi vrsti obnavljanja lepih starih navad, ki so jih povojne protiverske razmere zatrlje, pa jih kljub temu niso za vselej uničile. Dočakale so lepše čase ter znova vzkliše. Bogu hvala!

RIBNICA, ki je ta čas v prenavljanju, se v teh dneh tudi pospešeno pripravlja na svoj tradicionalni sejem suhe robe, lončarstva in razne domače obrti. Sejem bo v nedeljo 2. septembra. Za letos so pripravili kot turistično posebnost — konje in vprege z ranča Okorn v Dragi. Obiskovalci se bodo torej lahko popeljali, ali pa tudi zajahali, če jim bo tako bolj povolji. (Že vidim Ribničane, kako se smejejo ljubljanskim škricem, ki ležejo na konjski hrbet in jih zmanjka na drugo stran konja...)

DOLGOLETNA ŽELJA ajdovskih faranov se je po 48ih letih le uresničila: končno so smeli pozidati svojo cerkev, ki je bila med revolucijo porušena. Nacrte za novo svetišče, ki lahko sprejme okoli 600 vernikov, je naredil diplomirani inženir arhitekt Peter Kregar. Ob tej slovesnosti je nadškof izrazil upanje, da bodo dobili cerkev tudi v sosednjem Žužemberku, kjer se ruševine med vojno porušene cerkve vidijo daleč naokrog.

Ajdovska župnija med revolucijo ni izgubila le cerkve, ki so jo partizani 11. decembra 1942 požgali skupno z župniščem in kulturnim domom, ampak

so obenem zajeli in pobili tudi 23 domačinov. V vseh letih vojne in revolucije pa je izgubilo življenje 136 faranov – 29 ljudi po okupatorju, 107 pa je bilo žrtev državljanske vojne.

V Ajdovcu je bil doma naš božji služabnik škof dr. Janez Gnidovec. Farani upajo, da ga bodo v novi cerkvi enkrat častili kot svetnika.

TUDI NA KOČEVSKEM prihajajo na dan žalostne številke o usodi tamkajšnjih cerkva. Po odhodu Kočevarjev so ostale zapuščene, mnoge pa so bile celo skrivnostno porušene, zlasti na prepovedanem ozemlju, kamor ni smela stopiti noga navadnega državljanca. V nasprotju s trditvami Leksikona vodstvo slovenske Cerkve dokazuje iz svojih virov, da je bilo od skupno 130 cerkva na Kočevskem kar 91 porušenih, precej od njih že potem, ko jim je vojna prizanesla. Nekatera poškodovana in vsa poveljna leta zanemarjena so zdaj že začeli obnavljati, pri čemer pomagajo s svojo darežljivostjo domači verniki, pa tudi nekatera podjetja iz Kočevja.

PETSTOLETNICA je pa le previsok jubilej, da bi šel mimo neopažen in neomenjen. Na strmem bregu pod taborskim obzidjem, ki obdaja starodavno cerkvičo v Hrastovljah, je pod žgočim kraškim soncem množica kakih štiri tisoč ljudi od blizu in daleč kar dobri dve uri vztrajala pri jubilejnem sporedu. Udeleženci so se spominjali leta, ko je Janez iz Kastva v tej cerkvi dokončal svoje znamenite freske. Njegovo delo je gotovo eno največjih umetnin, s katerimi se Slovenci lahko ponašamo pred vsem svetom. Poleg petih škofov in okrog dvajset duhovnikov je bila tudi državna oblast častno zastopana.

KONČNO je prišla na dan tudi skrivnost zavarovanega območja na Kočevskem, na katerega je imel dolga leta neposredni vpliv Ivan Maček – Matija. Skupščinska komisija je novinarjem pokazala Goticnico, ki je središnji del tega zaprtega ozemlja. Udoben sistem podzemeljskih hodnikov z vhodi v sobe, pisarne, telefonsko centralo, dvoranico za seje, za filmske projekcije, bolnišnico . . . Vse sijajno vzdrževano, že 32 let ogrevano neprenehoma s toplim svežim zrakom (v vseh prostorih 18 stopinj C), pa četudi v globini 300 metrov. In vse to za sto vrhunskih političnih in partijskih izbranec. Za vsak slučaj . . .

Celotno zaprto ozemlje ima obseg 200 kvadratnih kilometrov s štirinajstimi vasmi in zaselki, 450 delavci (92 v centru za oskrbo), 800 prebivalci, ki so dolžni skrbeti za precej jagnjev, 300 prašičev, 7000 kokoši in nekaj konjev. Zaloga hrane je za več mesecev, prav tako podzemni rezervoarji nafte.

Vse to zdaj ni več skrivnost, a kljub temu stavlja

državljanom sto vprašanj, ki jim še ne znajo odgovoriti. Posebna komisija bo skušala razrešiti vprašanja o raznih zlorabah, o gradbincih teh tajnih objektov, o ustreljenih tu zaposlenih političnih kaznjencih . . .

NAD ŠEST TISOČ pevcev se je letos zbralo v Šentvidu pri Stični na svojem vsakoletnem 21. Taboru. Bili so člani 224 pevskega zborov iz vseh delov Slovenije. Visoko število, četudi je bilo letos kar 70 zborov manj kot lani. Predsednik slovenske vlade Lojze Peterle je bil slavnostni govornik. Poudaril je, da je zborna petje del naše ljudske kulture in je prav, da ga gojimo in ohranimo.

KER ŽE OMENJAM PETERLETA: v Sloveniji imajo zdaj **odprti telefon**, preko katerega moreš govoriti vsak torek med 8.30 in 9 uro s predsednikom Izvršnega sveta L. Peterletom, mu staviš vprašanja, predstaviš svoje probleme ali poveš svoje mnenje. Telefonska številka je (061) 224-012. Bi rad poskusil srečo?

LJUBLJANA je proslavljala 120-letnico organizirane gasilstva. V ta namen je pripravila slovesno akademijo, pa tudi paradno predstavnikov stoterih gasilskih društev in veliko gasilsko vajo, ki je žela med meščani precej zanimanja. Začeli so jo gasilci v starinskih uniformah in s tako rekoč muzejskimi gasilskimi pripravami in orodjem, nato pa so pokazali gasenje in reševanje s sodobno tehniko. Da so na koncu gasili tudi žejo, je samo po sebi razumljivo. Že od davna so bile gasilske veselice znane in priznane družabne prireditve, kjer ni manjkalo tekoče vsebine . . .

TITOVO VELENJE je postalo uradno spet samo Velenje, tako so odločili občinski možje na željo prebivalstva. Napovedujejo tudi, da bo ljubljanska Kardeleva univerza kmalu izgubila svojega naslovljenca. Pa še marsikje drugje že izginja ali pa bo izginil dodatek povojnih desetletij, ki je bil prebivalstvu vsiljen. Ljudje želijo nazaj imena krajev, ki so bila spremenjena samo zaradi starega poimenovanja po svetniku in nova imena krajev niti v štirih desetletjih niso poglajala korenin v ljudski duši.

Melbournskim Slovincem se priporoča
KAMNOSEŠKO PODJETJE

LUCIANO VERGA & SONS
ALDO and JOE
MEMORIALS P/L

10 BANCELL STREET,
CAMPBELLFIELD, VIC. 3061

Tel.:
359 1179
A.H.: 470 4095

Vsa
dela so
pod garancijo!

SLOMŠEK nam govori

NA naslovni strani te številke je upodobljen križ iz Kočevskega Roga. Pa naj se še s Slomškoviimi mislimi ustavimo pri križu. Ne le, da je sestavil ono našo najbolj znano in priljubljeno postno pesem o svetem križu – ob sklepu svetega misijona je imel tudi pridigo o križu.

Na misijonski križ je naredil poseben napis.
Na bruno počez: O sveti križ, življenja luč!
Na bruno navzdol: O sveti križ, nebeški ključ!
Nad Jezusovo glavo: Čujte!
Pri desni prebodeni roki: Molite!
Pri levi prebodeni roki: Bežite!
Pri Jezusovih noga pa: Pridite!

O SVETI KRIŽ, življenja luč! V mladosti, ko si vesel in židane volje, se oziraj na križ in ne prevzemi se! Pomisli, da pridejo leta, o katerih porečeš, da ti ne ugajajo. Sveta Katarina je bila šele osem let stara, pa je vedno pogledala na križ, kadar koli je stopila v hišo. In vedno je pri tem izgovorila besede: "O križani Jezus, samo nobenega greha več!"

V trpljenju, v križih pribeži h križanemu Jezusu in poslušaj, kaj te uči: "Moral sem trpeti in tako iti v svoje poveljanje." Ne išči si drugega pota, kakor kraljevi pot križa! Ako križ voljno nosiš, bo tudi križ tebe nosil. Križ je bogati zaklad. Če si žalosten in truden, križ te razveseli in okrepi. Če si v dvomu in zmoti, križ te razsvetli. Če si boječega srca, križ te osrči. Če johaš od bridkosti, križ ti solze obrise in te potolaži. V temi ti je luč, v strahu in bojazni je križ tvoje upanje in opora.

Na potu naj bo križ tvoja palica! V tem znamenju križa boš zmagal. Si v hudih skušnjavah in nevarnostih – beži v senco križa! Si na krivični poti greha – ustavi se pri križu in poslušaj: Oj vi vsi, ki mimo greste, pridite in poglejte!

Pijanec, ki se mimo križa opotekaš, ali slišiš, kako Jezus s križa govori in vpije: "Žeja me! . . ." Igralec, vidiš Jezusa na križu, kako na njem visi in trpi, njegovi trinogi pa pod njim za njegovo suktnjo srečkajo? Kaj hočeš biti tudi ti med njimi, ki svoji ubogi ženi in otrokom stavljajo premoženje na karte? Člo-

KRALJEVO ZNAM'NJE

Kraljevo znam'nje, križ, stoji,
bandero, glej, vihрати.
Na križu Jezus nas uči
srčno se vojskovati.

O sveti križ
– življenja luč!
O sveti križ
– nebeški ključ!
Ponižno te častimo,
zvestobo obljubimo.

vek, živiš v sovraštvu in si ravno na potu, da se nad sovražnikom zneseš – ustavi se pri križu ob poti in poslušaj besede Jezusove: "Oče, odpusti jim! . . ." Sveti križ naj ti bo življenja luč!

O SVETI KRIŽ, nebeški ključ! Zakrknjenemu velikemu grešniku, ki je na smrtni postelji, naznanijo obisk: "Tvoj stari prijatelj je zunaj in bi te rad videl. Ali sme vstopiti?" Bolnik odgovori, naj le pride. "Tukaj je," pravi strežnik in mu pokaže sveto razpelo. Bolnik ostrmi, srce se ogreje, oči se zasolijo. Spravljen z Bogom in poln zaupanja umrje. Križ mu je bil nebeški ključ.

Križ je na grobu naš varuh in kašipot v nebesa. Pod križem naši dragi počivajo in v senci križa zorijo za novo, večno življenje. S križa se preko grobov razlega Kristusova obljuba: "Jaz sem ustajenje in življenje! Kdor v mene veruje, bo živel, četudi umrje." O res, sveti križ – nebeški ključ!

Zveličar s križem vabi nas
zvesto za njim hoditi,
svoj križ sprejeti slednji čas
in ga za njim nositi.

O sveti križ
– življenja luč!
O sveti križ
– nebeški ključ!
Ponižno te častimo,
zvestobo obljubimo.

O križ, na smrtni postelji
prijatelj naš edini;
na grobu pot nam kažeš ti
k nebeški domovini.

O sveti križ
– življenja luč!
O sveti križ
– nebeški ključ!
Ponižno te častimo,
zvestobo obljubimo.

Sveti križ bo na sodni dan na oblakih veličastno oznanilo večnega in pravičnega Sodnika. Zabučala bo trobenta in vsi bomo od mrtvih vstali in videli bomo svetlo znamenje križa, bandero večnega Sodnika. Takrat bomo šele videli, kaj nam je križ – nebeški ključ.

Zato pa: Čujte! je napisano nad glavo Jezusovo. Vsak naj čuje sam nad seboj! Imejmo vedno urejene svoje račune, ker ne vemo ne ure ne dneva, kdaj pride Gospod. Čujte! Ko so ljudje spali, je sovražnik prisejal plevela med pšenico. Blagor služabnikom, ki jih Gospod najde čuječe!

Molite! je beseda nad rano desne roke Gospodove. Pokrižaj se in moli, ko pride skušnjava, poklekni in se svetega križa okleni! Poklični Jezusa na pomoč: "Jezus, Tebi živim, Jezus, Tebi umrjem . . ." Molite zjutraj, zvečer, pred jedjo, po jedi! Čujte in molite, da v skušnjava ne padete!

Bežite! je zapisano nad rano leve roke na križu. Bežite pred grešno priložnostjo, bežite pred nevarnostjo! Kdor nevarnost ljubi, bo v njej poginil. Bežite tudi pred lenobo, ki je peklena vratarica, ki z eno roko dobremu vrata zapira, z drugo pa jih hudemu odpira.

Pridite! stoji napisano pri krvavih nogah Jezusovih na križu. Pridite k meni vsi, ki ste obteženi! Hitro pridite k spovedi, če ste nesrečno padli v greh! Pridite k sveti maši, na Kalvarijo naših dni! Pridite k obhajilni mizi, da se pokrepčate in boste imeli življenje v sebi!

Čujte, molite, bežite, pridite!
O sveti križ, življenja luč,
o sveti križ, nebeški ključ!
Ponižno te častimo,
zvestobo obljubimo!

NEKAJ SLOMŠKOVIH MISLI

Cena minljivih stvari s starostjo pada, cena mirne vesti pa z leti raste.

Kdor ubogim daje, Bogu posojuje.

Delaj veselo – delo je božji dar, ki nam zemljo olepša, živež posladi, zdravje ohrani in greha obvaruje.

Šola, cerkev in pa očetova hiša se morajo za roke držati.

Pravo veselje ni tamkaj doma, ako ga mir in pravičnost ne da.

Nič ne pomaga se le naučiti, kar je potrebno, pa ne storiti.

SVETA DRUŽINA

Fr. Janez Tretjak, O. F. M.,
Holy Family Slovene Mission,
51 Young Ave, W. Hindmarsh, S. A., 5007
(P. O. Box 159, Hindmarsh, S. A., 5007)
Tel.: (08) 46 9674

NA zadnjo nedeljo v mesecu juliju smo imeli po maši B.B.Q., katerega dobiček je bil namenjen za novo pridobitev naše cerkve. Sobo, ki je bila sprva zamišljena kot prostorna spovednica, preurejamo v prostor za mamice z malimi otroki. Več mladih staršev lepo prihaja k maši tudi z dojenčki – prav je, da se eni in drugi počutijo prijetno in dobrodošli v naši skupnosti, malčki pa ne motijo med bogoslužjem drugih. Izid B.B.Q.-ja je pokazal, da je veliko ljudi s svojo prisotnostjo podprlo idejo. Ko boste to brali, bo sobica že urejena. Ravno te dneve naš stari prijatelj Filip končuje delo okrog okna, steklena vrata v notranjosti in ozvočenje bosta pa tudi kmalu urejena. Rojakom in prijateljem našega verskega središča hvala za podporo!

Ko že govorim o prenovitvah, naj tudi dodam, da smo v sedmih letih po otvoritvi cerkve končno nabavili omaro za našo zakristijo. To se bo zdelo marsikomu čudno. V Adelaidi sem med našimi rojaki zaman spraševal in nisem niti za plačilo mogel dobiti nikogar, ki bi omaro izdelal. Kogar sem vprašal, je bil eden preveč zaposlen, drugi bolan ipd. Ko pa sem bil letos na pastoralnem obisku med rojaki v daljnem Perthu, sem se imel priliko srečati z rojakom iz Savinjske doline, Ivanom Cirejem, ki je priznani mizarški mojster. Skoraj s strahom sem ga vprašal, če bi bilo možno, da nam napravi omaro za zakristijo, saj nam je neobhodno potrebna. Velikodušno je privolil, vzel mere in izdelal res nekaj praktičnega in lepega za našo adelaidsko cerkev. Adelaidski Slovenci smo mojstru Ivanu iz srca hvaležni za izredni dar. Saj ni nič računal in celo prevoz, ki gotovo ni bil poceni s take daljave, je oskrbel sam. In še je ponudil, da nam v bližnji prihodnosti napravi tudi omaro za shranjevanje svetih posod, kelihov in monštrance, da bo vse lepo na varnem.

Naj tu povem, da je Ivan že pred leti, ko je bil tu še pokojni p. Filip, za Bog plačaj napravil spovednico. Za njegovo pomoč našemu misijonu še enkrat moj in naša iskrena zahvala. Naj dobri Bog obilo blagoslovlja njega in njegovo družino.

V mesecu juniju je smrt kar trikrat potrkala na naša vrata. Najprej se je oglasila v družini dobrotnikov našega središča, ki sicer ni slovenskega rodu, pa je prav, da ga omenim. V Queen Elizabeth Hospitalu, Woodville, je 15. junija umrl SIEGFRIED RIHARD KOČI, zadet od srčne kapi. Pokojnik je bil rojen leta 1935 na Češkem. V Avstralijo je prišel v juniju 1960. Kmalu je dobil za zakonsko družico Marijo, ki je madžarskega rodu. Pokojnik je bil upepeljen v Centennial Parku, kjer je bila 23. junija tudi maša zadušnica.

Potem je smrt obiskala slovenski dom v Paringi, kjer je dne 16. junija mirno zaspal JOŽEF BASTALEC, rojen 8. avgusta 1913 v Trstu. Pokojnik je bil lansko leto sicer operiran, a zahrbtna bolezen je počasi pa gotovo le napredovala in končno zahtevala svojo žrtev. Ko sem Jožefa letos pred veliko nočjo obiskal na domu, je bil še kar korajžen in nič sluteč, da se mu iztekajo dnevi zemeljskega življenja. Pokopan je v Renmarku, kjer je bila 19. junija tudi maša zadušnica. Pokojnik zapušča ženo Vido ter hčerko in sina z družinama.

Dne 19. junija pa je v adelaidskem okraju Woodville na svojem domu umrla MINKA KVEDER. Rojena je bila 3. marca 1908 v Idriji. Lansko leto jo je zadela kap ter se je nekaj časa zdravila v krajevni bolnišnici Queen Elizabeth, kjer je pred upokojitvijo dolga leta delovala kot medicinska sestra. Po vrnitvi domov se kar ni več opomogla, poleg tega pa je si je še pri padcu zlomila roko. Vse življenje delovna kot mravlja je težko prenašala poležavanje. Končno jo je Bog rešil trpljenja. Maša zadušnica je bila v župni cerkvi v Royal Parku, nato so bili njeni zemski ostanke upepeljeni in 21. junija pokopani v Centennial Parku. Pokojnica zapušča moža Ivana in sina z družino.

Vsem sorodnikom pokojnih izrekamo sožalje, naše pokojne pa priporočam v spomin pred Gospodom.

Radijska oddaja v priredbi našega verskega središča je vsako sredo zvečer ob 7.30 na valovih etnične radijske postaje 5 EBIFM.

Prvoobhajanci imajo veroučno pripravo za prejem prvega svetega obhajila vsako soboto popoldne ob 2.30 v dvoranici za cerkvijo. Lepa prilika družinam, ki bi želele, da njihov otrok prejme prvo obhajilo v slovenski cerkvi.

P. JANEZ

Premakljivi svečnik

27.

LJUDJE so naredili vse, kar so le mogli, da bi bil Zoričin pogreb čim lepši. Starši, ki so bili med župljani splošno priljubljeni, so se vsem smilili in bi jim radi olajšali hudo izgubo. Župnik je naprosil dekana, da je prišel opraviti pogrebni obred, kajti sam ni mogel biti navzoč. Dobil je vabilo na zaslisanje k preiskovalnemu sodniku zaradi grobe malomarnosti pri vodstvu izleta, kakor je pisalo na listu.

Najprej se je vabilu uprl in sklenil, da se ne bo odzval, ker je sumil, da je preiskovalni sodnik nalašč naročil za tisto uro, ko je bil določen pogreb. Ko pa je stvar dobro premislil, mu je bilo skoraj prav, da mu ne bo treba na pogreb. Ko so doma v njegovi cerkvi peli žalostinke in so se od Zorice poslavljali dekleta in fantje, pa še župnijski svet in so bile cele gore cvetja okrog krste, v kateri je počivalo njeno telo mirno in spokojno, kakor da se ga vse to prav nič ne tiče, saj se ga v resnici tudi ni, takrat je župnik Zdravko najprej dolgo čakal, ker je preiskovalni sodnik pred njim imel opravka z neko stranko, potem pa je le prišel na vrsto.

Zdravko se ni dosti zanimal za svoje nekdanje sošolce, kje je ta ali oni, kakšen družbeni položaj je kateri izmed njih dosegel, zdaj pa je stal iz oči v oči s svojim sošolcem Milanom.

Milan je bil z Zdravkom tri leta skupaj v malem semenišču. Bil je prizadeven deček, za vse pripravljen, toda sošolci ga niso marali, ker je bil preveč vsiljiv. Povsod je imel svoj nos in vtikal se je v stvari, ki ga niso nič brigale. Vodstvu semenišča pa je kar tako mimogrede namignil, če je na katerem semeniščniku opazil karkoli graje ali opomina vrednega. Tudi je takoj vedel, kdo je kriv, če je kdaj kakšna drobna stvar zmanjkala. Bil je poverjenik za razne liste, na katere so bili učenci naročeni, toda pri tem je bilo vedno kaj narobe. Sveto je zatrjeval, da ta ali oni tega ni plačal, čeprav mu je tisti znal natanko opisati, kdaj in ob kaki priložnosti mu je dal denar. Kakor je na eni strani znal denar pobirati, včasih ga je morda izterjal tudi dvakrat, tako je na drugi strani zavlačeval s plačilom upravi listov. Mesec za mesecem je ostajal dolžan in v dveh letih se je nabrala velika vsota.

Ko se je Zdravko nekoč mudil na upravi enega izmed teh listov, so ga vprašali, kako to, da on in njegovi sošolci s tako zamudo ali pa sploh ne plačajo naročnine. To je bilo že v tretjem letniku. Zdravko je najprej povedal Milanu, ki pa se je zaklinjal, da ni niti dinarja dolžan, da je vse sproti poravnal in da mora biti vmes kakšna pomota. Ko so učenci o tem govorili med seboj, je zvedelo tudi vodstvo in Milan je moral

BERNARDOVEMU
TISKOVNEMU SKLADU
ZA NAŠE "MISLI":

\$206.— Ivanka in Franc Valenčič; \$166.— Vinka Markovski; \$65.— Hermina Zimšek; \$52.— Marica Klakočar; \$42.— Ivan Maurice, Stefanija Smole, Drago Peritz; \$37.— Marijan Kovač; \$32.— Drago Sedmak; \$22.— Franc Šveb, Vlasta Klemenčič; \$21.— Peter Belec; \$20.— Anica Smrdel; \$16.— Janez Klemenčič; \$15.— Jože Povh; \$12.— Pavla Benetič, Štefan Toplak, Terezija Černjak, Franc Bubnič, Marija Oginski, Ivan Harej, Mario Ukmar, Bogomir Jesenko, Alojz Brne, Ana Čarman, Jože Dekleva, Danilo Kreševič; \$9.— Gottfried Hofmann; \$7.— Andrea Bosa; \$5.— Kristina Čar, Ivanka Šimec; \$4.— Evgen Bizjak, Maks Kraynik, Janez Godina, Jože Ivanuša, Rozina Tkalčević, Julijana Šajn; \$2.— Stane Verne, Rajko Vidmar, Marija Gregorič, Rudi Jamšek, Jože Horvat, Vida Koželj, Frančiška Truden, Marija Oražem, Neža Jamšek, Alojz Stražiščar, Frank Flisar, Marija Telich; \$1.— Mihaela Žafran.

V POMOČ MISIJONOM
IN NAŠIM POSINOVLJENIM
AFRIŠKIM MISIJONARJEM:

\$206.— Ivanka in Franc Valenčič; \$50.— Ana Čarman (za misijonska vozila).

MATERI TEREZIJU
ZA NJENE LAČNE SIROTE:

\$30.— Marija Podgornik (v spomin Giovanniiju in Lojzki Paradiso ter Francu Grželju), Ana Čarman; \$20.— N. N., N. N., Mira Josipovič, N. N., druž. Telich, N. N.; \$10.— Jože Gosak z družino, N. N., Marija Oražem.

VSEM DOBROTNIKOM
NAJ DOBRI BOG
STOTERO POVRNE!

ZA NARODNO SPRAVO

KO sem lansko jesen v Dragi govoril o narodni spravi, so se mi pokazali zanjo nujni trije pogoji: 1. nepristranski prikaz medvojnega in povojnega dogajanja v slovenskem prostoru, 2. poprava krivic in 3. uvedba demokracije. Ker se je sedaj tretji pogoj začel uresničevati – pot do polne demokracije bo še dolga – je s tem dana tudi osnovna možnost, da se lahko začneta udejanjati tudi ostala dva pogoja, pisanje zgodovine in poprava krivic.

S tem v zvezi naj omenim dve misli, ki utegneta k narodni spravi kaj prispevati.

Prva misel je, da je verjetno najuspešnejši psihološki temelj za narodno spravo tale ugotovitev: velika večina udeležencev medsebojnega spopada med revolucijo v Sloveniji, tako na eni kot na drugi strani, je ravnala iz čiste vesti, to je iz prepričanja, da se bojuje za svobodo slovenskega naroda; to pa pomeni, da

**Nova maša Štefana Krampača
v Gornji Bistrici v Prekmurju**

obljubiti, da bo najkasneje v počitnicah vse dolgove poravnal. Ni pa poravnal ničesar in jeseni se ni več vrnil v semenišče. Starši so mu poiskali stanovanje drugod. Zdaj je bil vsega tega Zdravko kriv, da ga je on spraval ob dobro ime in iz zavoda. Milan mu ni tega nikoli odpustil.

Kakor je bil Milan prej v verskih stvareh goreč, vsaj na videz, tako je zdaj, ko je zavod zapustil, postal hud nasprotnik vsega verskega. Norčeval se je iz semeniščnikov, jih poniževal kjer je le mogel, da je bilo včasih še drugim preveč in so mu rekli:

“Še včeraj si njihove piskre lizal, zdaj pa lajaš nad njimi kot pes!”

Zdravku je zastala sapa, ko je rekel dober dan in spoznal, koga ima pred seboj. Milan na pozdrav ni odgovoril, prekladal je papirje po mizi in na obrazu mu je igral privoščljiv nasmešek. Z glavo je pokazal na stol, ki je bil skoraj natančno na sredi precej velikega praznega prostora in rekel:

“Sedite!”

Zdravko se je hotel s stolom primakniti bliže k steni ali k pisalni mizi ali kamorkoli, da ne bi bil tako razgaljen v tem praznem središču, pa je Milan njegovo namero opazil in dvignil stegnjeno dlan:

“Tam, kjer ste!”

Zdravko je sedel in čakal. Misli je, da bo Milan poklical tipkarico, toda Milan je hotel čisto sam uživati zmagoslavje nad Zdravkom, zato je kar sam zapisoval, ali pa se je morda tudi samo delal, kakor da zapisuje.

“Kako se pišete?”

Zdravko je povedal in dodal: “Saj se midva pozna in . . .” Hotel je reči, da sta sošolca in bi bilo primernejše tikati se. Pa je Milan vskočil: “Kdaj ste rojeni?” in povzdignil glas kakor nekdo, ki ne trpi, da bi ga kdo odvrčal od njegovih službenih dolžnosti in navad.

Ko so bili osebni podatki zapisani, se je Milan presedel. Še vedno ni pogledal Zdravka, kakor da nima pred seboj človeka, ampak predmet, nadležen in neljub, s katerim pa se mora ukvarjati.

“V prijavi, ki smo jo dobili, je v najmilejši obliki povedano, da ste zagrešili dejanje težke malomarnosti, zaradi katere je ena oseba izgubila življenje, več drugih pa je bilo postavljeno v veliko nevarnost. Opišite, kako se je to zgodilo.”

Zdravko je začel pripovedovati. Kratko, stvarno je opisal dogodek.

“Zakaj ste poslali naprej prav to dekle?”

“Ker ni bilo nikogar drugega pri meni.”

“Sta hodila torej sama?”

“Nekaj časa sama. Vendar je bila druga skupina tik za nama.”

“Se vam ne zdi neprimerno, da vi kot duhovnik pustite vseh štiriindvajset ostalih in greste samo z eno? Se vam zdi to prav?”

“Kakor so se stvari takrat odvijale, je bilo čisto prav. Bila sva zveza med prvo in drugo skupino.”

“Stvari so se odvijale tako, da ste jo poslali v smrt.”

Zdravko bi rad nekaj odgovoril. Čutil je, da mora nekaj reči, toda glava mu je bila težka in v možganih mu je kljuvalo, da ni našel nobene primerne besede. Misli so mu uhajale domov, v domačo cerkev, kjer naj danes govori o pokojni Zorici.

“Kakor lahko sklepamo iz dogodkov, ki so se potem zgodili, sta se z

dekletom dogovorila, da se za nekaj časa ločita od skupine. Dali ste ji navodilo, naj krene s steze v Turski zleb. Tam bi se potem dobila, sama.”

“Na taka podtikanja ne odgovarjam.”

“Pa boste morali, gospod župnik, zdaj boste morali. Ni bilo prvič, da ste imeli afero z dekletom. Na začetku svoje kaplanske službe ste neko podobno afero že imeli. Zato ste bili celo prestavljeni na sedanje mesto. Menda niste tega pozabili? Toda tisto nas ne zanima, ker se ni končalo tako tragično, zdaj, v tem primeru pa odgovarjate za človeško življenje. Menda tudi v vaših očeh to ni malenkost.”

“Ni.”

“Zakaj ste torej poslali dekle samo naprej? Ali ne bi bilo veliko enostavnejše, da dekle počaka zadnjo skupino, vi pa stopite do onih spredaj in jih ustavite?”

“Bila je gibčnejša in mnogo hitrejša od mene. Mislil sem, da bo to nalogo zlahka opravila.”

“Potem pa je, kakor vi pravite, zašla. Zašla na kraju, kjer se markacija, ki označuje pravo pot na Kamniško sedlo, že od daleč in izredno dobro vidi. Tam je zašla. Nalašč je zašla, ker sta se tako dogovorila.”

“Nisva se dogovorila.”

“Vi lahko trdite, kar hočete, toda drugače si tega po pameti ni mogoče razložiti.”

“In vendar je bilo drugače. Zašla je, o tem sem prepričan.”

“Zašla, pravite. Je bila megla? Je bilo ponoči? Je hodila z zavzanimi očmi? Ne, bil je lep sončen dan, brez megle in hodila je z odprtimi očmi. Potem pa pride do kritičnega mesta in se nič ne sprašuje, kam je treba kreniti, ampak kar na slepo nekam gre. Da, da, natvezite to vi komu drugemu, pametnemu človeku tega ne boste nikoli dopovedali.”

“Morda res ne. Saj še sam komaj verjamem, da je mogoče. Toda dejstva govorijo, da je mogoče. Samo Bog in jaz veva, da govorim resnico. Drugi pa mi verujete ali ne verujete, glede tega ne morem storiti ničesar.”

“Ni za vas nekoliko drzno, da se v tem primeru sklicujete na Boga? Zaradi tega niste niti za drobno zrnce bolj verodostojni, o tem ste kar lahko prepričani.”

“O tem sem prepričan, da.”

“Vaši drznosti se čudim. Saj vi menda verujete v Boga?”

“Verujem. Zato mi je zdaj lažje, ker vem, da on pozna popolno resnico.”

/Nadaljevanje sledi/

Pogled na Jalovec (2643 m)

si ni na svojo vest nakropala nobene krivde. Nasprotno: za svojo domovino so bili pripravljene, eni in drugi, žrtvovati največ, kar so imeli, svoja življenja. Bili so v najvišji meri ne-egoisti. Če je pa s tem tako, potem res ne more biti nobene ovire več, da bi si ne podali rok v spravo.

Druga misel pa je, da smo resnici na ljubo dolžni sprejeti kot izhodišče medvojne zgodovine v Sloveniji dejstvo, da v njej ni šlo za alternativo kolaboracija z okupatorjem ali nekolaboracija, ampak za alternativo boljševezicija Slovenije ali neboljševezicija. (To formulacijo je pred kratkim zapisala Spomenka Hribar.) Od partije vodeni tabor je hotel za vsako ceno našo domovino boljševezirati, drugi tabor se je tudi za vsako ceno temu poskusu uprl. To zgodovinsko dejstvo je neizpodbitno. Dokler ga razni pisci, ki se lotevajo medvojne časa v Sloveniji, ne sprejmejo, toliko časa pač, vede ali nevede, zgodovino ponarejajo. S tem pa narodno spravo zavirajo.

BRANKO ROZMAN, München
(V ljubljanski "Družini")

SPRVA SI SEME

Sprva si seme,
ljubezen sejavčeva,
da te poseje,
da te pozabi . . .

Potem si pšenica,
zrela za igro
z vetrom
in s kosci.

Potem si nekomu
vsakdanji kruh.

TONE KUNTNER

• GROWING UP WALGETT •

TO je naslov knjige v angleščini, ki je delo naše rojakinje Cilke Žagar iz Lightning Ridge-a in jo je v letošnjem juniju izdala založba Aboriginal Studies Press. Ob predstavitvi knjige, dne 3. julija letos, je bil tudi kratek kulturni spored, ki je proslavil to pomembno delo naše rojakinje. Med občinstvom, ki se je zbralo na šolskem dvorišču, so bili predvsem sodelavci, študentje in njihovi starši ter sorodniki, pa prav po naključju tudi midva z ženo, ker sva ravno obiskovala te oddaljene kraje. Ni nama bilo žal, saj je dogodek na oba naredil močan vtis. In dal mi je priliko, da o zadevi poročam naši širši izseljenski družini.

Novoizdana knjiga govori predvsem o življenju mladih Aborigenov, o njih razmerah in težavah, s katerimi se dnevno srečujejo. Knjiga se razlikuje od drugih knjig tega področja po svoji odkritosti, saj vsebuje tudi pisma aborigenske mladine, ki zaupno podaja svoja čustva dragi učiteljici Cilki Žagar, kateri edino zaupa. Vemo, da Aborigeni navadno ne zaupajo belcem.

Naša rojakinja Cilka poučuje v katoliški šoli sv. Jožefa v mestu Walgett, ki leži severozahodno v državi N. S. W., sedemsto kilometrov od Brisbana. Kraj je zaradi velikih razdalj precej osamljen in pogreša razne usluge, ki so na razpolago po večjih in bolj dostopnih mestih. Aborigenska skupnost v Walgettu sestavlja skoraj polovico prebivalstva, katerega večina je pod petnajst let starosti.

Avtorica Cilka Žagar v uvodu knjige s ponosom poroča, da je bila rojena v Sloveniji, odkoder je prišla leta 1963 v Avstralijo. Pred dvajsetimi leti se je njen mož Jože odločil, da poizkusi srečo v rudniku črnih opalov, 720 kilometrov severozahodno od Sydneya. Piše, da je nerada šla v te samotne kraje, ker takrat

pač še ni računala na šolske otroke, ki so ji potem vsa leta z veseljem krajšali čas. V Lightning Ridge-u so ljudje povečini zavzeti s kopianjem opalov. Tam je važna le barva črnih dragih kamnov in se za barvo kože nihče ne zmeni. V Walgettu, ki je osemdeset kilometrov južno od Lightning Ridge-a, kamor Cilka dnevno potuje v šolo in poučuje, pa je družba ločena v bele in črne. Problem je doživela tudi v šoli, kjer so otroci pomešani in Aborigeni sprva niso radi ubogali. Cilka pa je vztrajala in kot za nagrado učencem, ki bodo izpolnili, naloge, obljubila brati njihova pisma. Tako se je začelo. Vsak dan so ji učenci prinašali pisma s svojimi različnimi problemi: težave doma v družini, med sošolci itd. S pismi so ji preganjali dolgčas na dnevnem potovanju v šolo in domov. S pismi pa se je tudi zaupanje med njimi stopnjevalo. Piše, da so se s tem tudi spori med sošolci končali, saj preden je vsakdo napisal pismo lepo in brez napak, se je tudi razburjenje poleglo.

Knjiga vsebuje med drugim tudi več pisem učencev. Prepričan sem, da bodo koristno gradivo vsem, ki delajo v dobrobit Aborigenov.

Ko sem na omenjeni proslavi poslušal Cilko, ki je poudarjala pomen svoje knjige, sem bil res ponosen na svojo rojakinjo. Že priimek Žagar vzbuja spoštovanje povsod v tem oddaljenem delu Avstralije. Tudi za Slovenijo ve vsakdo, ki ima kaj več stikov z Žagarji. Lepo je srečati naše ljudi, ki se uveljavljajo v tujem okolju. Sicer je pa res, kot sem pred leti bral v Mislih: kdor ceni in spoštuje jezik in kulturo svojega naroda, bo spoštovan tudi med drugimi. Pa tudi sam bo znal spoštovati tujo kulturo.

Ponosen sem bil na Cilko tudi kot vernico Kakor danes Kristusov nauk resnice zmaguje nad lažjo komunizma, tako tudi zapoved ljubezni do bližnjega v praksi gradi boljše človeško družbo. Mladi Aborigeni vidijo v Cilki kristjano, ki jih razume in jim hoče samo dobro, zato jo imajo radi in ji tudi zaupajo.

Upam in želim, da bo knjiga našla primeren odmev med avstralskim občinstvom, pa tudi med našimi rojaki. Prav bi bilo, da bi bralci spoznali potrebo po svetopisemskem nauku ljubezni in z enakim razumevanjem to tudi izvajali v svojem življenju.

MIRKO CUDERMAN

Knjiga GROWING UP WALGETT je na razpolago pri ABORIGINAL STUDIES PRESS, Australian Institute of Aboriginal Studies, PO Box 553, Canberra, ACT 2601. Cena 18.95 dolarjev.

Ta preprosti
razgovor
z Jezusom
v tabernaklju
je iz kanadske
Božje besede

Aprilski obisk pri Gospodu

KO sem se danes – hladen aprilski dan – vračal iz trgovine, Gospod, sem na križišču med Narodno in Proseško obstal v dvomu, ali naj Te obiščem ali ne.

Veš, na dež je kazalo sredi te muhaste pomladi, za sabo sem imel slabo noč, zraven sem ves žvižgal od prehlada. Pa še politika se mi je motovnila po glavi, kako bo v nedeljo tam onkraj Sežane, ali bo res zmagal DEMOS. Z eno besedo: cincal sem na mestu, zvo-neč s torbo, dokler se nisem napol odločil, da odlo-žim obisk za drugič in pojdem domov kuhat. Nekje sem bral, kako je nekdo, kadar ni utegnil skočiti k Te-bi, naročal pozdrave po angelu varuhu. In če bi tudi jaz izjemoma izkoristil uslugo božjega kurirja?

Nič. Ko da me je nekaj pičilo, sta jo nogi ubrali po svoje, pa ne proti domu. Ni mi preostalo drugega, ko da sem jo mahnil za njima.

Velika tekstilna trgovina, vrtovi s forsicijami v cvet-ju, zid pokopališča, uličica ob župnijskem nogomet-nem igrišču.

In zdaj sem tu pred Tabo.

Ena proti deset bi bil stavil, da Te bom našel same-ga, samega tam na levi, ob lučki. In res, še enkrat sem Te našel brez žive duše. Kaj češ, moral bi biti viden in telesen in še voljan za kakšen čudež, če bi hotel imeti tukaj vsaj toliko obiskovalcev, kolikor jih ima na pri-mer naša nova Hranilnica in posojilnica. Toda hotel si se izničiti, se skriti v krpico kruha, biti popolnoma neviden in popolnoma tih. In zdaj imaš: še toliko obi-ska nisi deležen, kolikor ga ima prodajalna loterijskih srečk, kaj šele kakšna ribarna ali sladolejdarna.

Saj mi ne zameriš, da sem prišel s tole torbo? Naj jo položim na stol: kruh, solata, pomaranče, vazica z omako na bolonjski način, Delo, Primorski dnevnik. Lahko vse skupaj blagosloviš, če hočeš. Zaradi mene tudi časopisa, če se Ti zdita vredna blagoslova.

Nekdo je zapisal, da imaš najrajši, če človek govori s Tabo čisto po domače, kakor s kom v družini. Kdo-

ve, če je to res. A če je res, Ti bom najprej v tej cerkvi istrskih beguncev, kjer bi se od moje slovenščine po-drl strop, rekel lepo po slovensko: "Dober dan". Mal-ce opozicijsko, če hočeš. A kakšen drug, kakšen Itali-jan, naj reče v slovenski cerkvi sv. Jerneja: "Buon-giorno", pa bo razmerje med obema narodoma izrav-nano.

Zmeraj, kadar pridem k Tebi, pridem beračit. Ni-maš pojma, za kaj vse bi Te fehtaril: od kaj vem kate-rih živih in mrtvih tja do Kosova in Litve. Te vsiljivo-sti me postaja že sram. Dobro, sam si rekel: "Prositi in se vam bo dalo". A kar je preveč, je preveč, ne? Pro-sjačimo, ko da Ti ne veš za vse, po čemer prosimo, še preden nam pride tisto na misel.

Zato Te danes ne bom prosil ničesar.

Rekel bom samo: hvala Ti, da si še naprej tukaj med nami. Hvala Ti, da si se pri zadnji večerji tako fantastično zmisli, kako lahko ostaneš naprej med nami. Med nami, od katerih bodo kmalu še živali zbe-žale.

Hvala Ti za to blaznost, ki si jo zmozel samo Ti.

Tako lepo je z ulice, preglušene od motorjev, sto-piti v Tvojo tišino in že samo stati pred Tabo. Samo tiho se izpostaviti žarčenju Tvoje Hostije.

Hvala Ti, Gospod, za minuto tega večnostnega se-vanja.

Za nič Te ne bom prosil danes. Ah, pa bi Te le rad spomnil na nedeljo, Gospod. Naj na prvih svobodnih volitvah po petdesetih letih ne pogori DEMOS! Spom-ni se, Gospod, kako so jame sredi kočevskih gozdov molile v onem juniju 1945...

ALOJZ REBULA

Svete
Višarje

SV. RAFAEL

*Fr. Valerian Jenko, O. F. M.,
Fr. Ciril Božič, O. F. M., /v Box Hillu, Vic./
St. Raphael Slovene Mission,
313 Merrylands Rd., Merrylands, N.S.W. 2160
(P. O. Box 280, Merrylands, N. S. W., 2160)
Telefon: (02) 637 7147*

*Slovenske sestre – frančiškanke Brezmadežne
St. Raphael Convent,
311 Merrylands Rd., Merrylands, N.S.W., 2160
Telefon: (02) 682 5478*

NAŠA POKOJNA

V četrtek 14. junija je na svojem domu v Smithfieldu umrl GIOVANNI PARADISO. Rojen je bil dne 7. oktobra 1919 v Andriji (Bari) v Italiji. Leta 1946 se je v Lokavcu poročil z Alojzijo Batič, ki je umrla letos 25. marca. Pokojnik je bil po poklicu avtoklepar. S svojo soprogo je rad zahajal med naše rojake na klubu Triglav. Imel je mnogo prijateljev, ker je bil veselega značaja. Ženina smrt ga je zelo prizadela in se kar ni mogel sprijazniti z dejstvom, da je odšla za vedno. Tudi tu je tičal vzrok, da mu je zdravje začelo pešati. Ne dolgo pred smrtjo je moral v bolnišnico, kjer so zdravniki ugotovili koronarni anevrizem. – Pogrebno mašo za pokojnika smo opravili v naši cerkvi v ponedeljek 18. junija, nato smo njegove zemске ostanke položili poleg njegove žene na Pinegrove livadnem pokopališču, Eastern Creek, N. S. W. Giovanni zapušča sina Luciana in hčerko Emanuelo por. Johnson, v Evropi pa ima še sestro in brata, ki je prišel na pogreb.

Na isti dan, 14. junija, je v Brisbanu umrl tudi rojak MARTIN ŠILEC. Živel je v mestnem okraju Torwood. Pokojnik je bil rojen 18. septembra 1928 v Zg. Polskavi kot sin Franca in Terezije Šilec. Družina je imela pet fantov in eno dekle, ko se je preselila v Kungoto pri Mariboru. Leta 1942 je Martin postal zidar-ski vajenec, a že po dveh letih, komaj šestnajstletnega, so dohitele vojaške obveznosti. Vojno je srečno preživel, leta 1951 pa sta z bodočo življenjsko družico Jožico Gradišnik odšla v Avstrijo in se v decembru istega leta vkrcala za Avstralijo, kakor tisoči drugih naših rojakov. Poročila sta se 20. februarja 1952 v Wodongi, Vic. Naslednje leto sta se preselila v Brisbane, kjer je Martin pričel kot gradbeni mojster, se po treh letih odselila v Mt. Iso, pa se po dveh letih spet vrnila v Brisbane. Njun dom v Miltonu je nudil gosto-

ljubno streho marsikateremu novodoslemu rojaku, da se je lažje znašel v novih razmerah. – Leta 1963 se je Martin ponesrečil pri kopanju in od takrat ostal nepokreten ter priklenjen na bolniški voziček. Vendar ga ta nesreča ni duševno strla. Z močno voljo do življenja in dela se je dobro znašel. Vsa leta se je zelo zanimal za vsa dogajanja v domovini kot tudi slovenski skupnosti v Queenslandu. Občudoval sem ga, saj kljub odvisnosti od žene in drugih ni bil nikoli zagrenjen nad svojo usodo. Občudoval sem tudi zgledno potrpljenje, skrb in nego, ki sta mu jo izkazovala žena Jožica in sin Martin z ženo Bernadette. Sin Martin je zdaj ob smrti sestavil kar izčrpen očetov življenjepis, ga opremil s fotografijami očeta ter ga dal natisniti. Vsi udeleženci pogreba so tako dobili v spomin lično brošurico na štirih straneh. – Pogrebna maša je bila v torek 19. junija v cerkvi Srca Jezusovega, Rosalie (Brisbane). Tudi pri organizaciji zadnjega slovesa sta sin Martin in žena Jožica pokazala veliko mero ljubezni in spoštovanja do pokojnega očeta in moža, ko so se izmenoma vrstile molitve in branja v slovenščini ter angleščini ter so potek pozivljale slovenske žalostinke na magnetofonskem traku. Po pogrebni maši je sprevod krenil v Mt. Gravatt krematorij, kjer je po poslovilnih molitvah sledila upepelitev.

Sorodnikom obeh naših pokojnih iskreno sožalje. Naj jim Bog nadomesti izgubo dragih z drugimi darovi svoje ljubezni, pokojnim pa naj da uživati večno plačilo v družbi Marije, angelov in svetnikov ter vseh naših bratov in sester, ki so odšli pred nami v večnost.

KRST – Mark Jožef Renko, Padstow, N. S. W. Oče Valter, mati Diana r. Buckovič. Botra sta bila Lea in Željko Crljen. – Merrylands, 11. junija 1990.

Novokrščencu, staršem, botrom in njih družinam srčne čestitke!

POROKA – Carmelo Licciadello, Fairfield, NSW, sin Giuseppeja in Agate r. Patane, rojen v Sydneyu in krščen v Leichhardt, in **Romana Beljan**, Fairfield West, NSW, hčerka Antona in Jožefe r. Toplikar, rojena v Ljubljani krščena na Homecu pri Kamniku. Priči sta bila Alfio Licciadello in Slavica Matič. – Merrylands, med poročno mašo 28. julija 1990.

Naj mladi par na življenjski poti spremlja božji blagoslov!

RAZNE DEJAVNOSTI naj na kratko omenim, saj se jih je kar precej nabralo od zadnje številke Misli, ki je bila dvojna. Najprej se moram ustaviti pri **koncertu**, ki ga je v soboto 23. junija v naši dvorani ponovil Triglavski moški zbor. Pevcem, ki jih vodi s. Francka Žizek, je treba priznati, da so res dovršeno zapeli vse pesmi sporeda (narodne in umetne pesmi, ki opevajo vino in ljubezen). Posamezne točke je povezovala

Marta Magajna. Žal pa je bila udeležba kaj pičla. Pevci in pevovodkinja so vložili v pripravo nastopa mnogo truda ter so zaslužili veliko več priznanja kot so ga ob tem večeru dobili. Ali res ne "vžge" nobena prireditelj, razen tiste, na kateri je ples?

SLOMŠKOVA ŠOLA je nastopila na našem odru naslednji dan, na nedeljo 24. junija, po maši. Lepo je bilo videti otroke šole, strnjene na našem odru kot en sam velik grozd. Zvrstili so se pred mikrofonom ter podajali pesmi naših modernih pesnikov. Sestra Francka ter učiteljci Aleksandra Bizjak in Milena Godec so pripravile otroke in naloga vsekakor ni bila lahka.

SESTANEK delovnih skupin in pomočnikov smo imeli na nedeljo 8. julija po maši. Vsak je imel priliko povedati svoje predloge, kako učinkoviteje delovati v prid skupnosti. Razpravljali smo tudi, kako bi se čim prej rešili dolgov, pa tudi, kako naj bi zbrali finančna sredstva za nakup novega avtomobila. Vozilo, od katerega zavisimo za daljše obiske (Wollongong, Canberra, Newcastle, Brisbane) je že v takem stanju, da je nadaljne vzdrževanje neekonomsko. Predlog je bil, naj bi vsaka družina darovala v ta namen petdeset dolarjev ali več, da se nabavi novo vozilo in odplača vsaj nekaj dolga verskega središča. Dosedaj je to storilo nekaj nad trideset družin in upajmo, da se jim bodo pridružile še druge. Objava je za tiste, ki niso bili na sestanku, ali pa so oddaljeni od središča. — Bog povrni dosedanji darovalec! Toplo se priporočamo tudi ostalim.

NA TEM SESTANKU smo ustanovili tudi Župnijski pastoralni svet, v katerem bodo poleg patrov in sester tudi vodje delovnih skupin in referenti za razna pastoralna področja. Žal mi tu prostor ne dopušča, da bi omenil vsa imena oseb, ki so potem na prvem sestanku (v torek 17. julija) sprejele svoje naloge.

DOBRODELNA VEČERJA dne 21. julija je z doprinosom nekaj nad dva tisoč dolarjev dala kar močno injekcijo finančnemu stanju središča. Za uspeh gre zahvala tretji delovni skupini, ki so jo okrepile tudi matere, pa tudi našim mladim, ki so servirali hrano gostom. Pa seveda tudi ansamblu "Mavrici", ki nam je igral brezplačno. In ne nazadnje zahvala vsem udeležencem, ki so se odzvali vabilu.

MOLITVENA SKUPINA Srca Jezusovega je 2. avgusta praznovala prvo obletnico obstoja. Ob tej priliki je bila namesto običajnih molitev sveta maša, saj je bil ta dan tudi praznik Marije Angelske ali Porcijunkula.

PONOVITEV NOVE MAŠE v Melbournu rojenega salezijanskega novomašnika Štefana Krampača smo imeli v naši cerkvi na nedeljo 12. avgusta. Bila je lepa

slovesnost. Za nas je bilo to praznik hvaležnosti Bogu za duhovne poklice in obenem prošnja za nove — Bog daj tudi iz naših vrst v izseljenstvu.

POČITNICE NA SNEGU je imelo okrog petnajst naših mladih in ne več tako mladih rojakov, oz. jih imajo ravno te dni, od 12. do 17. avgusta. Mladi poročajo, da je več kot dovolj snega in smuka odlična.

USTANOVITEV Avstralske Slovenske Konference dne 28. julija v prostorih "Triglava" po vsej pravici smemo imenovati prelomnico v sydneyski in sploh avstralski slovenski izseljenski zgodovini. Sestali so se slovenski sveti za NSW, Viktorijo in ACT, navzoči pa so bili tudi opazovalci iz Queenslanda in od drugod. Izvoljen je bil narodni odbor za Avstralsko slovensko konferenco, ki naj bi zastopala Slovence naše celine pri Svetovnem slovenskem kongresu.

Ob priliki tega zborovanja je bila na sporedu tudi sveta maša. Opravila sva jo s p. Nikom, ki je za to priložnost prišel iz Melbournu. Bogoslužje je bilo v smislu sprave in edinosti med nami. Pred obhajilom smo si podali roke "v znamenje miru in sprave". S tem pa seveda še ni rečeno, da je sprava že dosežena. S stiskom roke je vsakdo pokazal svojo dobro voljo, da želi biti spravljen z vsakomur kot posameznikom, pa tudi spravljen s preteklostjo ter njenimi krivicami in grozodejstvi. Izkušnja namreč uči, da je sprava skoraj vedno dosežena le po dolgotrajnem in marsikdaj bolečem postopku. — Dober primer nam je padec vsem znanega "Berlinskega zidu". S tem, da so ga podrli in ga še podirajo, so pokazali, da hočejo odpraviti razlike med obema deloma Nemčije, ki naj bi spet postala ena celota. Do cilja je še dolga pot, začetek pa je le tu. Tudi mi smo na tem zborovanju izrazili voljo, da se podamo na pot sprave. Zdaj pa moramo to voljo tudi udejaniti.

SREČANJE V MOJI DEŽELI in IZSELJENSKA NEDELJA — prvo je bilo v soboto 7. julija v Dolenjskih Toplicah združeno z nadškofovo mašo, izseljensko mašo pa so letos prvič praznovali v poletnem času (29. julija) in na več krajih, maši pa dodali tudi kulturni spored. Nadškof je maševal to nedeljo na Brezjah. Žalno srečanje z nadškofovo mašo in simboličnim pogrebom pa je bilo v Kočevskem Rogu na nedeljo 8. julija. — Na vseh treh srečanjih so bili med udeleženci tudi naši avstralski rojaki, p. Bazilij pa nas je zastopal pri vseh treh nadškofovih mašah kot somaševalec.

P. VALERIJAN

Z VSEH VETROV

GLASILO moskovskega pravoslavnega patriarhata je nedavno objavilo tele grozljive številke: Od leta 1917 pa do leta 1940 je bilo nad 42.000 duhovnikov, menihov in redovnic ruske pravoslavne Cerkve žrtev komunističnega nasilja v Sovjetski zvezi.

Leta 1921 je bilo zaprtih nad 600 samostanov, zgodovinskih in kulturnih spomenikov. Naslednje leto pa je bil objavljen celo zakon, ki je omogočal prilastitev vseh cerkvenih posesti.

Od leta 1917 do 1921 je ruska pravoslavna Cerkev izgubila 10.000 Bogu posvečenih oseb. Lakota leta 1921 je spet prinesla nov val preganjanja. Povsod po Sovjetski zvezi so se pričeli jasno politično obarvani sodni postopki proti cerkvenim osebam. V letih 1922 in 1923 je bilo ubitih 2691 duhovnikov, 1962 menihov in 3447 redovnic. Težko je presoditi, koliko je bilo žrtev tudi med verniki. Cerkev so pred ljudstvom črnili kot "razrednega sovražnika", njeni voditelji so bili črtani s spiska "politično nezanesljivih oseb" in razglašeni za "sovražnike ljudstva". Ljudski komisariat za pravičnost je duhovnikom odvzemal državljanske pravice.

Že to, da se o vseh teh krivicah danes v Sovjetski zvezi lahko javno piše in bere, je velik napredek in lep dokaz, da se tudi tam vremena jasne. Bo pa vzelo še dolgo, da bo vzknila resnična svoboda in bo vse poravnano.

SIMBOLIČNO se je 27. junija končala po desetih letih državljanska vojna v Nikaragvi, ki je zahtevala od treh milijonov prebivalcev dežele več kot petdeset tisoč nepotrebnih žrtev. Res prevelik krvni davok. Na imenovani datum je vrhovni poveljnik uporniškega gibanja Israel Galeano predal orožje demokratično izvoljeni nikaragovski predsednici Chamorro z besedami, da je izpolnil svojo nalogo. Ob tem pomembnem dogodku, ki vsekakor za Nikaragvo pomeni novo upanje, je kardinal Obando Bravo opravil zahvalno mašo na prostem, na trgu cerkve San Pedro de Lovago, 250 kilometrov jugovzhodno od prestolnice Managve.

DVE LETI je že tega, ko je v Panam potniškem letalu eksplodirala bomba, da je zgrmelo na zemljo pri Lockerbyju na Škotskem. Posadka in 270 potnikov je našlo žalostno smrt. Takrat so oblasti obljubljale, da bodo postrojile varnostno službo po letališčih in tudi londonsko letališče Heathrow, s katerega je odletelo pred nesrečo Panam-letalo, je nekaj časa kazalo posebno skrb za varnost potnikov. Nedavno pa je Jim Swire, oče dvajsetletne žrtve letalske nesreče pred dvema letoma, sklical v Londonu nenavadno tiskovno konferenco. Zbranim novinarjem je pokazal imitacijo doma izdelane bombe in povedal, da mu jo je brez vsakih sitnosti uspelo pretihotapiti skozi vso varnostno službo londonskega letališča. Preizkusil je, če je takratna nesreča res izboljšala varnost potnikov, pa je bil razočaran nad brezbriznostjo in površnostjo varnostnih organov.

Zanimiv poskus, ki da človeku misliti. Res prehitro pozabimo in smo spet v starih tirih, dokler ne pride ponovno do prilike, za katero nismo pripravljene . . .

TUDI ALBANIJA, trdnjava komunizma, se počasi pa gotovo podira. Oblasti, ki so toliko let čvrsto držale vajeti v rokah, ne morejo več krotiti nezadovoljnih ljudskih množic. Razne olajšave in spremembe so bile le obupen poskus majajočega se režima, da bi se obdržal na oblasti. Po vedno večjem številu beguncev na tuja veleposlaništva je vlada končno popustila in odprla prosto pot vsem, ki so želeli na tuje. OZN in tudi Amnesty International upata, da bodo tudi Albanci končno prišli do človeških pravic. V Albaniji je 69 odstotkov prebivalstva muslimanskega, 21 odstotkov je pravoslavni, 10 odstotkov pa je katoličanov.

Danes najbolj poznana in priznana Albanka je mati

Vabljeni ste

na ŠESTNAJSTI

MLADINSKI KONCERT

v priredbi slovenskih verskih središč,

ki bo letos v SYDNEYU,

v dvorani verskega središča

sv. Rafaela v Merrylandsu,

v soboto 29. SEPT., ob sedmih zvečer.

Pestri nastopi mladine
v glasbi, petju in plesu,
po koncertu pa zabava s plesom.

Vstopnina za odrasle šest dolarjev,
za upokoјence in mladince pa štiri.

Terezija iz Kalkute. Je pa rojena v Jugoslaviji, v Skopju, in Albanci na Kosovu ji pripravljajo slovesen sprejem za njeno letošnjo 80-letnico.

SKROMNA NOVICA v dnevnem časopisju nam je nedavno vedela povedati iz Londona, da je George Hassapis vsekakor najmlajši šahist, ki je kdaj koli premagal svetovnega šahovskega mojstra. Šestindesetletni ameriški šahovski mojster Orest Popovych je bil nemalo presenečen in očitno ponižan, ko ga je na mojstrskem turnirju premagal v devetnajstih potezah — šestletni George. Na koncu je pa fantek še izjavil prisotnim novinarjem: "I didn't play very well — I only beat him once . . ."

Življenje se včasih res čudno poigra z nami ter nam spet in spet dokaže, da smo le ubogi, zmotljivi ljudje.

ZAOSTRUJE SE zadeva iraške okupacije Kuwaita. Tako izgleda, da iraški predsednik Saddam Hussein ne bo popustil. Vse tujce v deželi je vzel za talce in jih razporedil po raznih vojaških objektih, da bi preprečil kakršen koli napad s strani Amerike in ostalega sveta, ki nasprotuje njegovi okupaciji Kuwaita. Jordan je zaprl svoje meje, ker enostavno ni mogel več sprejeti beguncev, ki se jih je nabralo že nad sto tisoč. Svet samo čaka, kdaj in kako bo počilo, obenem pa le upa, skoraj proti upanju, da se bo vse mirno izteklo in uredilo. brez spopadov in nepotrebnih žrtev.

Avstralija je poslala tja tri svoje ladje, pa še to je zaglavo med našim prebivalstvom vik in krik, da je vmešavanje nepotrebno in nevarno. A cincanja je danes že tako preveč na svetu. Saddam Hussein naj se le prepriča, da nima pravice storiti vsega, kar se porodi v njegovi diktatorski glavi.

PALIJ, znak nadškofovske časti, je prejel dr. Lojze Ambrožič, torontski nadškof. Bil je med dvajsetimi nadškofi iz dvanajstih držav, ki jim ga je papež podelil med slovesnim bogoslužjem praznika sv. apostolov Petra in Pavla. "Palij je simbol posebnega občestva z apostolskim sedežem. Je častno znamenje in izraža pristno zvestobo Petrovemu nasledniku ter veliko-dušno pastirsko zavzetost za rast Cerkve in zveličanje duš," je pojasnil papež v mašnem nagovoru. Tako ob tem naša razlaga ni potrebna. Veseli pa smo s svojim rojakom ob tem dogodku in mu želimo obilo božje pomoči pri izvrševanju nadpastirske službe.

TUDI NA SOSEDNJEM HRVAŠKEM so se začeli javno spominjati tisočev žrtev iz leta 1945, ki so preminule po vojni po raznih množičnih grobiščih, zlasti v jami Jazovki pri Sošicah, na področju Žumberka. Dolgo zadržana strašna resnica je z vso silovitostjo bruhnala na dan. K maši zadušnici v grškokatoliški cerkvi v Sošicah so se verniki zbrali 4. julija, na nedeljo 8. julija pa je prišlo toliko ljudstva iz vseh koncev

Hrvaške, da so za pobite žrtve morali pripraviti mašo na prostoru pred cerkvijo.

CERKEV V FRANCII je pričela uradni postopek za razglasitev novega blaženega iz svoje srede. Tokrat je kandidat za čast oltarja **Robert Schuman** (1886 — 1963), ki je bil svetovnoznani politik in velja za "očeta Evrope". Od leta 1947 do 1948 je bil francoski ministrski predsednik, od 1948 do 1952 pa francoski minister za zunanje zadeve. Leta 1950 je bil pobudnik ustanovitve Evropske skupnosti za premog in jeklo (Schumanov plan). Mož ni nikdar skrival svojega globokega verskega prepričanja. Ves čas javnega delovanja po zadnji vojni si je zlasti prizadeval za spravo in zблиžanje med Nemci in Francozi.

NAD 900 MILIJONOV KATOLIČANOV nas je na svetu, vsaj krščenih. O tem govori zadnji letopis katoliške Cerkve, ki je bil nedavno izdan v Rimu. Število katoličanov po svetu se je v letih 1978 do 1988 povečalo za 19 odstotkov ter se tako dvignilo na 890 milijonov. Temu številu pa je treba prišteti še tiste katoličane, ki jih statistični podatki niso dosegli. Gre za dvajset milijonov vernikov v Vietnamu, Albaniji, na Kitajskem, v Belorusiji in Bolgariji. Če upoštevamo tudi te, je število v začetku tega odstavka pravilno.

Drugo je seveda vprašanje, koliko je med verniki res praktičnih katoličanov. A število le raste — kljub raznim izstopom. Tako je na Japonskem, kjer je vsega skupaj komaj 424.028 katoličanov, samo letos Cerkev zapustilo 25.196 oseb, največ zaradi porok.

L. & E. K. Bayside Printing Service

Slovenska tiskarna

Poročna naznanila — Listke za konfete
Krstne Listke — Zahvalne Kartice
Vizitke — Pisemske Glave
Ter vse vrste knjig in računov.

Lastnik Lojze Kovačič

Very Reasonable Prices

A.H. 551 7451

89 CLARINDA ROAD, OAKLEIGH SOUTH 3167

HEIDELBERG CABINETS FRANK ARNUŠ PTY. LTD.

Priporočamo se melbournskim rojakom za izdelavo kuhinjskih omar in drugega pohištva po zmerni ceni.

7 LONGVIEW COURT,
THOMASTOWN 3074
(Bundoora Industrial Park)

TEL.: 465 0263
A.H.: 459 7275

KOTIČEK NAŠIH MLADIH

Dragi striček!

Končno sem se tudi jaz spravlil k pisanju. Moram pa reči, da je tudi mene mama pripravila do tega, kot berem včasih v Kotičku pri drugih. Sam se ne bi upal, ne samo zato, ker sem len, ampak tudi zaradi moje slovenščine. Razumem še za silo, tudi govorim doma, pisati pa si brez mame ne bi upal. Bi se mi Ti preveč smejal, kakor se mi smeje tudi mama, če mi pusti, da sam pišem v Slovenijo stari mami.

Živimo na deželi in nimam prilike hoditi v slovensko šolo. Kotiček je moja čitanka in nekaj knjig imam iz Slovenije.

Prejmi moje in mamine pozdrave! – Tony Marolt, 13 let, Danyo, Vic.

DRAGI OTROCI! – Po dolgem času zopet prihaja na mladinsko stran v GALERIJU MLADIH nekdo preko Adelaide. Predstavljamo vam prikupno dekle, ki sicer ni iz Južne Avstralije, ampak iz viktorijske Mildure, ki pa je iz praktičnih ozirov zaradi manjše razdalje oskrbovana iz Adelaide. **MARIJO PLUT** kar lahko upravičeno imenujemo umetnico. Rojena je bila leta 1969 v Melbourneu in prva šolska leta obisko-

BESEDA

– BRATSKA VEZ

RADÓST NAM SIJE IZ OČI:
O BRATJE, SESTRE, VSI NA PLAN –
PRAZNUJEMO SPOMINSKI DAN,
KAR SVETI KRIŽ SE NAM BLESTI.
PREŠLO JE ŽE ENAJST STO LET,
KAR GLEDAMO POGUMNO V SVET.
GLASNÓ ZAKLIČI VES NAŠ ROD:
ZAHVALJENA, CIRIL, METOD!

PRINESLA STA NAM VERE LUČ,
DA VEMO KAM IN VEMO KOD
GRE IZ TEME IN STISKE POT.
IN DALA STA NAM ZLATI KLJUČ:
BESEDO – ZA VSE BRATE VEZ,
A ZOPER TUJE ROKE JEZ.
GLASNÓ ZAKLIČI VES NAŠ ROD:
ZAHVALJENA, CIRIL, METOD!

Vinko Beličič

vala Our Lady Primary School v Ringwoodu, kjer je Plutova družina takrat živela. Študije je nadaljevala na Aquinas College Secondary School v istem kraju. Leta 1982 pa se je Plutova družina preselila v Milduro, kjer je kupila farmo z grozdem. Tam je Marija obiskovala St. Joseph College. Leta 1987 je odšla v Bendigo in na Bendigo College of Advanced Education ob koncu študij prejela naslov Bachelor of Arts. A šolskih klopi še ni zapustila, ker bi rada postala učiteljica umetnosti.

Lansko leto sem imel priliko videti Marijina dela, saj dekle veliko riše in se ukvarja s fotografijo. Res občudovanja vredno! Škoda, da ti naši mladi nadarjeni umetniki ostajajo velikokrat skriti med nami. Naj bi se Marija predstavila s svojimi deli tudi slovenski skupnosti, saj so od časa do časa z razstavami dane prilike vsem. Starši so lahko ponosni na Marijo, pa ne le oni, ampak mi vsi.

Naj tu veljajo naše čestitke dekletu in staršem. Želimo ti, Marija, veliko uspeha in božjega blagoslova pri razvijanju talentov. In povsod se predstavi kot slovensko dekle! /Poslal p. Janez/

MELBOURNE, VIC. — Iskrena hvala Vam, dragi Slovenci in Vaši avstralski prijatelji, hvala za zanimanje in nakup knjige "The Slovenians from the Earliest Times".

Pred leti, ko sem prvič omenila svoj rokopis tedanjemu predsedniku S. D. M., Stanku Prosenaku, in je on predlagal idejo takratnemu Koordinacijskemu odboru, je bila knjiga le sanje.

Vi vsi, ki ste zaupali vame in v moje sanje; Vi vsi, ki ste verjeli v idejo — Vi vsi ste del sedanjega uspeha. Le skupno z Vami je bilo to mogoče.

Knjiga je stala 38,528.— dolarjev in 7,705.— je poklonila država; za ostalo je Simon Špacapan, tiskar knjige, mirno in potrpežljivo čakal več kot štiri leta, da so mu bili povrnjeni stroški tiskanja. In letos so bili tudi meni povrnjeni stroški za slikovni material in za razna dovoljenja.

Uradno in točno knjigovodstvo in poslovanje je vsa leta skrbno vodil Ivo Leber.

Prepričana sem, da je uspeh v ponos tudi predsedniku Sveta slovenskih organizacij v Viktoriji, Petru Mandelju.

Ponosna sem, da sem del slovenske skupnosti, ki sodeluje na stopnji razumevanja in mesebojnega spoštovanja — uspeh je naš skupen, skupno smo uspeli!

Morda se bo uresničila tudi moja želja prvega sestanka o knjigi, ko sem izrazila, da bi bil v primeru dobička ustanovljen posebni sklad, ki bi izredno nadarjenemu našemu študentu na področju umetnosti, naravoslovja ali pa tehnike, pomagal pri študiju s posebno denarno nagrado.

Še enkrat: hvala Vam! — **Draga Gelt**

CARINA, QLD. — Dragi p. urednik, upam, da ste prejeli moj knjižni dar za Vašo Baragovo knjižnico. Pregledujem svoje knjige in počasi bom oddal vse, kar ne potrebujem več. Kdo ve, kam bi šlo vse po smrti, pa je škoda. Naj pride na kraj, kjer bodo lahko uporabljali tudi naši zanamci, ko nas ne bo več! (Za poslano v imenu naše knjižničarke gospe Marije Oppelt iskren Bog povrni! Vsaka knjiga je dobrodošla.— Ur.)

Pa sem moram kar kmalu spet sestiti za "kavs-mašino", kot bi se izrazil pokojni p. Bernard. Sporočiti moram žalostno novico, ki jo morda že veste preko p. Valerijana. Vsi tukaj smo jo pričakovali, vendarle nas je presenetila. V teku dveh mesecev moram poročati že o drugi izgubi med nami. Po sedemindvajsetih letih invalidnosti je odšel v večnost med nami splošno znani rojak MARTIN ŠILEC. Pokojnik je bežal preko meje v Avstrijo s Henryjem Vujica, Tonetom Purgajem, Kristino Vujica in svojo bodočo ženo Pepco. Henrik, Tone in Martin so hodili v isto osnovno šolo, skupaj so se domenili za odhod čez mejo ter vsi prišli tudi v Avstralijo — pa tudi od nas so odšli v večnost

Misli, Avgust 1990

KRIŽEM AVSTRALSKE SLOVENIJE

takorekoč skupaj, po kratkih presledkih. Ob obilni udeležbi brisbanskih Slovencev, znancev in avstralskih prijateljev smo prisostvovali maši zadušnici ter molili za pokoj njegove duše. V imenu nas vseh se je od njega z lepimi besedami poslovil Slavko Pekolj ter orisal njegovo življenje. Naša zahvala gre p. Valerijanu, ki se je rad odzval in prišel med nas, da je vodil pogrebne molitve in blagoslovil pokojnikovo truplo. Sledil je spreved v krematorij, pepel pa bo po Martinovi želji prepeljan v domovino in pokopan v domačem kraju. Naši pevci so mu v slovo zapeli večno lepo pesem "Vigred se povrne" in malokatero oko je ostalo suho.

Pokojni Martin je bil močne narave in ni zlepa klonil ali spremenil svojih načrtov, zato ga tudi nesreča in nepokretnost nista zlomili. Zanimal se je za naše javno življenje in delovanje rojakov od vseh početkov, saj je bil še pred rojstvom "Planinke" aktivni član slovenskega odbora. Tudi po nesreči je sledil razvoju slovenske prizadevnosti v Brisbanu. Teško ga je prizadela smrt sovaščana Toneta Purgaja komaj mesec dni pred lastnim odhodom od nas. Naj Ti bo, dragi Martin, lahka domovinska zemlja, ki si jo tako ljubil!

Moje in naše iskreno sožalje težko preizkušani ženi Pepci, sinu Martinu in ostalim sorodnikom.

V upanju, da bo za enkrat dovolj smrtnih novic med nami — iskrene pozdrave! — **Janez Primožič**

16. MLADINSKI KONCERT v priredbi slovenskih verskih središč bo letos v SYDNEYU in sicer v soboto 29. septembra.

K sodelovanju vabljeni mladinci s talenti za odrski nastop, kakor tudi mladinske vokalne, instrumentalne in druge umetniške skupine. Čas prijave na katerokoli naše versko središče je do konca avgusta. Obsega naj ime in starost (za skupino imena in starost članov ter instrumentalno zasedbo); dalje naslov nastopne točke in ime avtorja ter čas izvajanja, ki naj ne bo nad deset minut.

Pesmi naj bodo slovenske, le ena je lahko v angleškem ali katerem koli drugem jeziku.

PRIGLASITE SE ČIMPREJ, ker je čas naše prireditve omejen!

Glede prenočevanja sporočamo vsem udeležencem letošnjega MLADINSKEGA KONCERTA, naj si sami rezervirajo mesto v motelu oz. oskrbe prenočevanje pri sorodnikih ali znancih.

TOBIN BROTHERS
funeral directors

North Melbourne 189 Boundary Road, 329 6144

Malvern 1382 High Street, 509 4720

Noble Park 505 Princes Highway, 546 7860

Frankston 232 Cranbourne Road, 781 2115

Mentone 93 2460

NA USLUGO V ČASU ZALOVANJA

BOX HILL, VIC. – Dne 21. oktobra letos bi dopolnila 21 let – pa jih ne bo. Ostala bo večno mlada IRENA IGUMANOVIČ.

V svet življenja je prišla 21. oktobra 1969 v Melbourne – prvorojenka očetu Žarku, doma iz Nožičkega Sela pri Banja Luki ter materi Tilki r. Poredoš, doma iz Izakovcev, župnija Beltinci v Prekmurju. Po končani srednji šoli je Irena študirala fotografijo na Photography Study College v Melbourne. Veselila jo je ustvarjalnost fotografske umetnosti. Videl sem nekaj njenih prav umetniško dovršenih fotografij. Oblikovno in vsebinsko je sporočilna fotografija njene desetletne sestrice Suzi z rožnim vencem v roki. V drugem letniku študija je bila, toda Večni Umetnik si je zamislil svojo kompozicijo.

Pred desetimi meseci je Irena začutila slabost. Zdravniki so ji rekli, da nima dovolj železa. Teden pred smrtjo je zaznala probleme z ravnotežjem, vendar je še ves dan v mestu fotografirala za šolo. V petek, 6. julija 1990, je zjutraj padla. Popoldne so jo odpeljali v Alfred Hospital. V noči med petkom in soboto jo je prizadela možganska kap, dihati so ji pomagale aparature, zdravniška veda je odpovedala. Zdravniki in p. Ciril smo poskušali pomagati staršem v težkih trenutkih. Bili smo z njimi v dolgih in bolečine polnih urah srede, 12. julija 1990. In potem – v petih minutah po izključitvi inspiratorja, je Irena mirno zapustila ta svet. Že prej je prejela zakrament bolniškega maziljenja.

V soboto zvečer smo imeli v slovenski cerkvi v Kew pogrebno sveto mašo, v nedeljo popoldne molitve ob krsti v pogrebnem zavodu, v ponedeljek, 16. julija, pa pogrebno bogoslužje v kapeli pogrebnega zavoda John Allison/Monkhouse. Nato je sledil pogreb na pokopališče Springvale.

Sožalje vsem žalujočim! – P. Ciril

BILAMBIL HEIGHTS, N. S. W. – Sporočila bi rada preko naših dragih Misli, da je v torek 10. julija na svojem domu v okraju Tweed Heads, NSW, nenadoma umrl moj zakonski drug DUŠAN VRAN. Blagi pokojnik je bil rojen 28. marca 1923 v Kazljah pri Sežani. Še mlad je moral napraviti šest let vojaščine: najprej pod Italijani, nato pod Nemci in končno v po-

vojni Jugoslaviji. Leta 1951 je pobegnil v Trst in v juniju že na ladji Scaubrin prispel v Avstralijo. Po prvem delu na trstiki se je nastanil v Melbourne, kjer je zadnjih trideset let do svoje upokojitve delal pri Repco, ne daleč od našega doma v East Benteleigh. Poročila sva se v maju 1955 v cerkvi sv. Gabrijela, Reservoir, pozidala lastni domek in v njem preživela triintrideset srečnih let ob treh najinih otrokih (Ray, Thomas in Jenny).

Že na svojem prvem delu v Avstraliji, na sekanju trstike v North N.S.W., je Dušan vzljubil pokrajino in vsa leta sanjaril, da bi šel tja uživati zasluženi pokoj. Tako sva leta 1987 res kupila zemljo tukaj na Bilambil Heights. Hišica stoji na zelo prijetnem gričku in vanjo sva se naselila v februarju 1988. Tudi otroci so naju podprli in bili veseli, da so se končno uresničile očetove želje. Žal ne za dolgo.

Dušan je upal, da bo bolj milo podnebje dobro vplivalo na njegovo zrahljano zdravje. Res se je vse do zadnjih dni izredno dobro počutil. Potem je izgledal utrujen, četudi ni tožil. V torek 10. julija pa je ob pregledovanju avta dobil napad angine, ki ga ni imel že dve leti. Vzel je predpisano tableto, a čez kake četrte ure je padel v nezavest ter se ni več prebudil. Uredila sem prevoz trupla v Melbourne, kjer smo ga po pogrebni maši v cerkvi sv. Petra, East Benteleigh, pokopali v njegov zadnji domek na zemlji, na cheltenhamskem pokopališču. Tudi jaz se bom kmalu vrnila v Melbourne, kjer imam svoje domače in obilo znancev.

Naj se ob tej priliki z vso svojo družino iskreno zahvalim p. Niku in slovenskim sestram, vsem prijateljem in znancem, ki so nas ob nenadni izgubi dragega moža in očeta podprli in lajšali našo bolečino, se udeležili rožnega venca na predvečer pogreba, naslednji dan pa maše zadušnice in spreveda na pokopališče. Bili smo ginjeni nad velikodušnostjo dobrih ljudi. Bog povrni za venco, za lepe besede pri odprtem grobu, kakor tudi na melbournskem radiu 3EA ter slovenski oddaji na Zlati obali. Iskrena zahvala brisbanski "Planinki" ter prijateljem z Zlate obale za vse. Hvaležni smo dobrim ženam, ki so poskrbele za okrepcilo. Ni mogoče izraziti

Melbournskim Slovencem se priporoča
KAMNOSEŠKO PODJETJE

VIZZINI MEMORIALS

Proprietor: Giovanni Verga

9 TRAWALLA AVE., THOMASTOWN, VIC.

Telefon: 359 5509

doma: 478 5375 in 478 4726

Nagrobne spomenike izvršujemo po dogovoru.

Garancija za vsako naše delo!

DO YOU NEED A GOOD PLUMBER?
POTREBUJETE KLEPARJA,
VODNEGA ALI PLINSKEGA
INSTALATERJA?

Rojakom Melbourne in okolice
se priporoča in je na uslugo
JOŽE ŽUGIČ,

5 Waverley Ave., E.Kew - Tel.: 817 3631

vsega, tudi ne bi rada omenjala posameznih oseb
– vsem, prav vsem naj dobri Bog stotero povrne!

Dragega moža in dobrega očeta Dušana vsem
priporočam v molitev. Naj mu bo lahka avstral-
ska zemlja! – Ernesta Vran z družino

ELIZABETH DAWNS, S. A. – Spet morava po-
ravnati naročnino za naše drage Misli. Upam, da so
drugi naročniki bolj pridni od naju. Gotovo pa imate
tudi takih dovolj, ki dolgujejo že leta nazaj. (Na ža-
lost so tudi taki, bolj pridnih od Vaju pa je bolj ma-
lo. Op. ur.)

Brali smo, da ste uspeli pri odobritvi za Dom po-
čitka m. Romane. Res, potrpljenje je božja mast. –
dolgo ste se mazali z njo. Čestitava Melbourne! Želi-
mo vam, da bo odslej vse gladko teklo in boste kmalu
lahko začeli z gradnjo. Vedno več je med nami starih
ljudi, ki bodo veseli, ko bo Dom končan.

Midva sva kar zadovoljna, čeprav ne živiva ravno v
mestu. Vseeno ne zamudiva nobene prilike, da se ne
bi udeležila domačega bogoslužja v slovenski cerkvi.
Tako je lepo kot da smo v Sloveniji. Sedaj veva, kaj
sva vsa dolga leta zamudila, ko je naša družina živela
v Whyalli in smo le od časa do časa dobili Vaš obisk
in slovensko mašo.

Vseeno imava na Whyallo lepe spomine. Letos za
veliko noč sva bila tam: naša vnučka je šla ta dan k
prvem sv. obhajilu in birmi, pa so naju povabili.

Lepo pozdravljava patra urednika in vse bralce.
Glede Doma počitka pa najine želje: mnogo uspega!
Pa tudi potrpljenja, saj ga bo še treba. – Marta in
Roman Zrim

Melbournskim rojakom je na uslugo

ZOBNI TEHNIK — DENTAL TECHNICIAN
LUBI PIRNAT

18 WRIDGWAY AVE., BURWOOD, Vic.

Telefon: 808 4159

Izdelava umetnega zobovja in vsa popravila.

Full denture service and repairs.

REŠITEV KRIŽANKE PREJŠNJE ŠTEVILKE:

Vodoravno: 1. med; 4. plod; 8. kol; 11. Ani; 12. reva;
13. ako; 14. javno; 16. Ivanov; 18. nasititi; 20. pristni;
22. Oton (Župančič); 25. la; 26. to; 27. zmedi; 28.
oltar; 30. ima; 31. et; 32. torn; 33. zmeriti; 35. geo-
meter; 37. vsakdo; 39. aneks; 42. sit; 43. etat; 45. nit;
46. oni; 47. rabi; 48. ata. – Navpično: 1. maj; 2. ena;
3. divni; 4. prostor; 5. le; 6. oviti; 7. davi; 8. kanite;
9. oko; 10. lov; 15. nastanek; 17. atomaren; 19. in;
20. plot; 21. ralo; 23. odet; 24. niti; 27. zmetati; 29.
trgati; 30. ime; 33. zmota; 34. Irena; 36. oder; 37.
vso; 38. sin; 40. kit; 41. sta; 44. A, B.

Rešitev so poslali: Lidija Čušin, Ivan Podlesnik, se-
stre v Slomškovem domu, Vinko Jager, Jože Grilj,
Jože Štritof, Marija Špilar in Francka Anžin, Marija
Oražem, Jože Petrovčič, Slavko Koprivnik.

Izžreban je bil tokrat Jože Petrovčič.

Prijatelj prijatelju: "Veš, svoji ženi zamerim najbolj
to, da se je z menoj poročila."

SLOVENIAN FUNERAL SERVICE

Funerals of Distinction

A.F.D.A.

724 5408

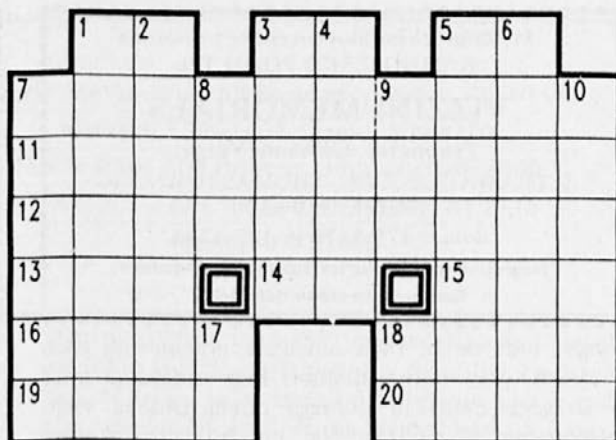
17 Railway Parade, Fairfield, 2165

72 3093

Sydneyskim Slovencem v času žalovanja 24 ur dnevno na uslugo: v velikem Sydneyu, na deželi, v
Canberri A.C.T., kakor tudi pri meddržavnih ali prekomorskih prevozih pokojnih.

KRIŽANKA

Vodoravno: 1. mednarodna kratica za družbo; 3. predvojna kratica za nogometni klub; 5. kratica za pred (n.pr. pred Kr. rojstvom); 7. naslov prvega slovenskega romana (dve besedi); 11. skupno ime (tujka) za človeku podobne opice; 12. miza za strojenje kož v usnjarski industriji; 13. kratica za slovensko organizacijo v zvezi z izseljenci; 14. kratica za "Ave Marijo", nabožni list ameriških rojakov; 15. domača žival (v angleščini); 16. nihče na svetu ni brez njega (ena množinskih oblik); 18. žensko ime (krajša oblika) 19. žensko ime (krajša oblika); 20. vrh v Julijcih v skupini, ki se imenuje po njem.

Navpično: 1. denarna enota – stotinka francoskega franka; 2. začudil, zaprepastil, ostal brez besed; 3. telovadni element stani na rokah; 4. proti nebu štrlim, tudi: od veselja sem vznemirjen; 5. osnovno vodilo, načelo; 6. matematična kotna mera (množina); 8. šaljev izraz za Hercegovca; 9. duševna bolečina; 10. oponašanje ure; 17. beseda, ki ponuja; 18. kratica za tehniško šolo.

Da olajšam reševanje križanke, pod številko sedem navpično vpišite besedo DASSIN – priimek francoskega filmskega režiserja, avtorja filma "Nikoli v nedeljo".

Rešitev pošljite na uredništvo do 10. septembra!

"Revmo sem dobil. Ali morda poznaš kakšno dobro zdravilo?" – "Jaz ravno ne. Bom pa vprašal prijatelja, ki ga revma že dvajset let hudo muči."

+ + +

"Doktor, ali bom s tem slabim vidom vseeno dober nogometaš?" – "Nogometaš ravno ne, sodnik boste pa še vedno lahko."

KDO BI VEDEL POVEDATI . . .

. . . kje v Avstraliji živi MILIVOJ STARC, po katerem sprašujejo domači (Ciril Starc, Križ, p. Sežana). Tu sta dva zadnja Milivojeva naslova: 123 Everton St., Hamilton, Newcastle, NSW; in pa 184 Maitland Rd., Islington, Newcastle, NSW. – Uredništvo bo rade volje posredovalo karkoli o iskanem rojaku sorodnikom v domovino.

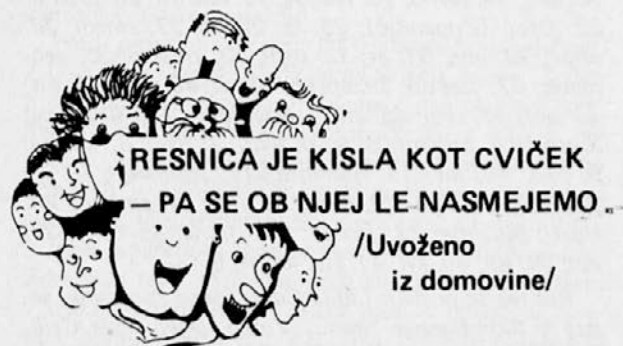
+ Pred Bogom smo vsi enaki, le pri plačah smo močno različni.

+ Turizem smo vsi ljudje, turisti pa samo visoke živine.

+ Dokler bomo samo lajali, bo zdravstvo še naprej na psu.

+ Ko je hotel preiti z besed na delo, je ostal brez dela.

+ Pri nas imamo dve vrsti gospodarskega kriminala: Tisti, ki znajo, ne pridejo zraven, drugih, ki so zraven, pa se zaradi stare politične zaslonbe ne moremo znebiti.

+ Slovenci smo očitno narod pomorcev. Vsaj glede obračanja jader po vetru.

+ Vsi obljublajo med in mleko, čebel in krav pa nihče nič ne vpraša.

+ Ker mu ura prehiteva, upa, da bo pred drugimi prispel v Evropo.

+ Eni so se zavzeli, drugi so si le vzeli.

+ Nekoč: Tujega nočemo, svojega ne damo! – Danes: Tuj kapital hočemo, ker svojega nimamo!

+ Nismo gradov gradili le v oblakih – ampak tudi v Kočevski Reki.

+ Zdaj, ko je Ukrajina razglasila svojo suverenost, grozi Sloveniji od srbskih politikov še očitek, da Slovenci s svojim ravnanjem razbijamo tudi veliko Rusijo.

KRAŠKI IZLIVI – Pesmi Marcele Bole, Melbourne. Cena 7.– dol.

ISKANJE – Pesmi Petra Košaka, Melbourne. Cena 3.– dol.

CVET LJUBEZNI – Pesmi Ivana Lapuha, Melbourne. Cena 4.– dol.

SVETO PISMO NOVE ZAVEZE v prikupni žepni izdaji. Z opombami in kratko razlago težko razumljivih mest. Cena 6.– dolarjev.

KRISTJAN MOLI je naslov molitvenika s 305 stranmi. Cena 5.– dol.

HVALIMO GOSPODA je zbirka ljudskih cerkvenih pesmi (z notami) v obliki molitvenika, z dodatkom stalnih mašnih in drugih molitev. Cena je 5.– dol. Ista pesmarica v skrajšani obliki stane 2.– dol.

HOJA ZA KRISTUSOM je knjižica v obliki molitvenika, ki obsega nesmrtno spise Tomaža Kempčana. Cena 5.– dolarjev.

OHIO'S LINCOLN, FRANK J. LAUSCHE. V angleščini pisan življenjepis zdaj že pokojnega rojaka – senatorja ZDA. – Cena 22.– dol.

DREAM VISIONS – Cankarjeva knjiga "Podobe iz sanj" v odličnem angleškem prevodu. Slovenian Research Center, USA. Cena 12.– dol.

MEN WHO BUILT THE SNOWY – O življenju ob graditvi Snowy Mountains projekta napisal v angleščini Ivan Kopal. Cena 8.– dol.

THE GLIMMER OF HOPE (Svit upanja) – Izšla v angleškem jeziku v samozaložbi pisca Jozeta Komidarja, N.S.W. Obsega spomine na Loško dolino med revolucijo in razmišlja o komunizmu. Cena 6.– dol.

THE SLOVENIANS FROM THE EARLIEST TIMES – V angleščini je napisala slovensko zgodovino Dragica Gelt. S številnimi slikami opremljena knjiga je izšla v Melbourneu. Cena 22.– dolarjev.

Imamo še več knjig našega matičnega, zamejskega in zdomskega trga.

LEPOTE SLOVENSkih CERKVA je monumentalna knjiga z 283 barvnimi posnetki. Avtor slik je Jože Anderlič, besedilo pa je napisal dr. M. Zadnikar. Cena 49.– dol.

ZAPOJMO, FANTJE! je naslov žepni izdaji narodnih pesmi. Cena je samo pet dolarjev.

GORIŠKE MOHORJEVE 1990 so na razpolago. Cena zbirke štirih vrednih knjig je 35 dolarjev.

SLOVENSKO-AVSTRALSKO DRUŠTVO CANBERRA Inc.

pozdravlja vse rojake
in bralce MISLI
s prirčnim vabilom:
**KADAR SE MUDITE
V CANBERRI,
OBIŠČITE NAS!**

Vsem rojakom in njih prijateljem sporočamo: naš **DOM**, poznan pod imenom **TRIGLAV**, na Irwing Street, **PHILLIP (CANBERRA), A. C. T.**, je odprt gostom vsak dan (vključno sobote, nedelje in praznike, razen velikega petka in večera božične vigilije) od 11.30 a.m. do 11.45 p.m.

Naš bar je odprt od 11.30 dopoldan dnevno ter nudi tudi številne slovenske pijače. Kuhinja servira okusno domače pripravljeno hrano vsak dan od šestih do devetih zvečer, ob nedeljah pa tudi od poldne do druge ure in od šeste ure zvečer.

KADAR SE MUDITE V CANBERRI: DOBRODOŠLI V SLOVENSKEM DOMU!

Pri nas Vam bo tudi vselej kdo na razpolago za razne informacije o Canberri in okolici.

Naša telefonska številka: (062) 82 1083.

FOR ALL YOUR
TRAVEL REQUIREMENTS:
AIRLINES
TOURS
CRUISES
COACHES
ACCOMMODATION
TRAVEL INSURANCE

PLEASE CONTACT:
ANGIE - CHARLES - or ERIC
G R E G O R I C H

DONVALE TRAVEL

1042—1044 Doncaster Road,
EAST DONCASTER, Victoria 3109

Telefon: 842 5666

Lic. No:
3 0 2 1 8

SLOVENIJA VAS PRIČAKUJE!

POLETI DO LJUBLJANE, ZAGREBA, TRSTA in DUNAJA
/enako do RIMA, BEOGRADA, FRANKFURTA.../

Zelo dobre ekonomske prilike
za obisk lepe Slovenije
in vseh strani sveta . . .

*Pokličite ali obiščite naš urad za podrobnejša pojasnila,
da Vam lahko pomagamo pravočasno dobiti potni list in jugoslovansko vizo!*

Ne pozabite, da je že od leta
1952 ime GREGORICH dobro
poznano in na uslugo vsem, ki
se odpravljajo na potovanja!
PRIDEMO TUDI NA DOM!

ERIC IVAN GREGORICH
DONVALE TRAVEL
1042—1044 Doncaster Road,
EAST DONCASTER, Vic. 3109
Telefon: 842 5666